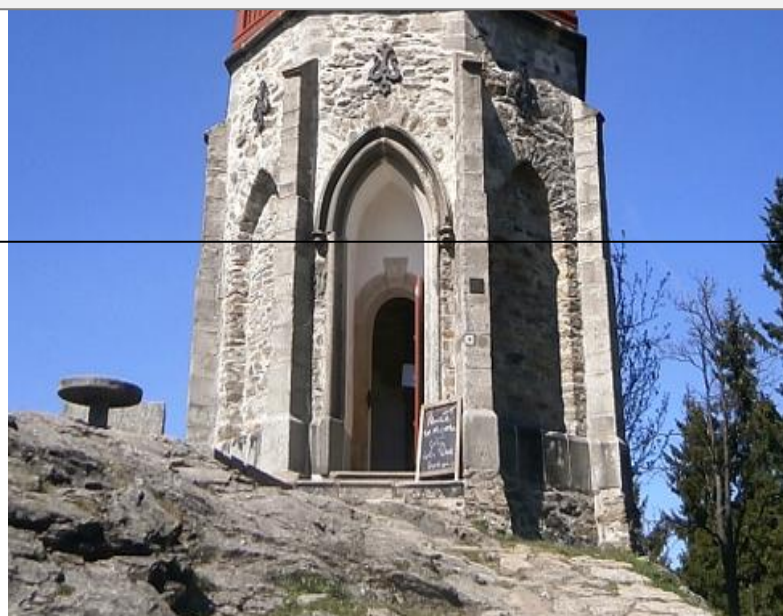

Zdravotní politika Libereckého kraje 2023-2025 MONITORING AKČNÍHO PLÁNU ZA ROK 2024

**DLOUHODOBÝ PROGRAM ZLEPŠOVÁNÍ ZDRAVÍ OBYVATEL
LIBERECKÉHO KRAJE**

Vyhodnocení akčního plánu 2023-2025 za rok 2024

Obsah

1 Úvod.....	3
Cíl 1: Podpora zdraví během celého života	7
Akční plán: Zdravý start do života, zdraví mladých	7
Akční plán: Zdravé stárnutí	9
Cíl 2: Zdravější životní styl.....	11
Akční plán: Podpora pohybové aktivity populace.....	11
Akční plán: Správná výživa a stravovací návyky populace	13
Cíl 3: Duševní zdraví	15
4: Omezení zdravotně rizikového chování	18
Akční plán: Úrazy.....	18
Akční plán: Oblast závislostí.....	20
Cíl 5: Snižování zdravotních rizik ze životního a pracovního prostředí – životní prostředí	22
Cíl 5: Snižování zdravotních rizik ze životního a pracovního prostředí – pracovní prostředí	24
Cíl 6: Zvládání infekčních onemocnění	26
Cíl 7: Snížení výskytu neinfekčních onemocnění.....	28
Akční plán: Nádorová onemocnění	28
Akční plán: Diabetes mellitus	30
Akční plán: Orální zdraví	32
Akční plán: Kardiovaskulární onemocnění	34
Cíl 8: Zdraví, důležité hledisko v činnosti všech resortů.....	36
Akční plán: Posílení role veřejné správy v oblasti zdraví, přizvání další složky společnosti, sociální skupiny, jednotlivce k řízení rozhodování	36
Akční plán: Monitoring zdravotního stavu a determinant zdraví.....	38
Akční plán: Zdravotní gramotnost.....	39
2 Seznam zkratk	41

1 ÚVOD

Zastupitelstvo LK schválilo dne 28. 3. 2023 usnesením č. 117/23/ZK dokument **Zdravotní politika Libereckého kraje 2022 - Dlouhodobý program zlepšování zdraví obyvatel Libereckého kraje – akční plán 2023-2025.**

Zdravotní politika Libereckého kraje 2022 – Dlouhodobý program zlepšování zdraví obyvatel Libereckého kraje (dále jen „Zdravotní politika“) je rozvojovým dokumentem, který rozpracovává strategii schválenou vládou České republiky pod názvem „Zdraví 2030 – Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030 (dále jen „Strategický rámec Zdraví 2030“), a to v podmínkách Libereckého kraje (dále jen „LK“).

Jejím smyslem je poukázat na význam zdraví nejen v kontextu zdravotního stavu obyvatel, ale také v kontextu vývoje a prosperity kraje. Dosahováním svých cílů se Zdravotní politika snaží na úrovni LK plnit motto Strategického rámce Zdraví 2030: „Zdraví všech skupin obyvatel se zlepšuje“. Za tímto účelem **Zdravotní politika definuje 8 cílů**. Cíle se vztahují na vybrané oblasti zdraví obyvatel a je jich dosahováno na základě plnění opatření a aktivit schválených akčních plánů. Vyhodnocení akčního plánu 2023-2025 **monitoruje plnění těchto opatření a aktivit za uplynulý rok 2024.**

Cíl 1: Podpora zdraví během celého života – obecná část

- Zdravý start do života, zdraví mladých
- Zdravé stárnutí

Cíl 2: Zdravější životní styl

- Podpora pohybové aktivity populace
- Správná výživa a stravovací návyky populace

Cíl 3: Duševní zdraví

Cíl 4: Omezení zdravotně rizikového chování

- Úrazy
- Oblast závislostí

Cíl 5: Snižování zdravotních rizik ze životního a pracovního prostředí

Cíl 6: Zvládání infekčních onemocnění

Cíl 7: Snížení výskytu neinfekčních onemocnění

- Nádorová onemocnění
- Diabetes mellitus
- Orální zdraví
- Kardiovaskulární onemocnění

Cíl 8: Zdraví, důležité hledisko v činnosti všech rezortů

- Posílení role veřejné správy v oblasti zdraví, přizvání další složky společnosti, sociální skupiny, jednotlivce k řízení a rozhodování
- Monitoring zdravotního stavu a determinant zdraví
- Zdravotní gramotnost

Plnění opatření a aktivit je hodnoceno v tabulkách akčních plánů jednotlivých oblastí zdraví. Tabulka akčního plánu obsahuje mimo jiné popis konkrétních aktivit, jejich realizátory či spolupracující subjekty a dále slovní hodnocení plnění aktivit v roce 2024. **Aktivity jsou hodnoceny následujícím způsobem:**

Ano – k naplnění aktivity se vztahuje alespoň jedna realizovaná činnost nebo výstup, ke kterému došlo v roce 2024 a který znamená určitý pokrok, vedoucí k naplnění aktivity, nebo si je vyplňující vědom, že k naplňování aktivity v roce 2024 došlo.

Částečně – k naplnění aktivity se vztahuje činnost, která byla provedena jen z části. Případně se tato činnost přímo nevztahuje k aktivitě, ale ovlivňuje ji.

Ne – k naplnění aktivity se nevztahuje ani jedna činnost, kterou by v roce 2024 došlo k realizaci nějaké akce či k nějakému pokroku, který by vedl k naplnění aktivity.

Složení pracovní skupiny pro realizaci Zdravotní politiky v roce 2024:

Předseda:

PhDr. Alena Riegerová, vedoucí odboru zdravotnictví, KÚ LK

Místopředseda:

Bc. Lena Mlejnková, předsedkyně Výboru pro zdravotnictví Zastupitelstva LK, do 24. 10. 2024

MDDr. Daniela Šebestová, předsedkyně Výboru pro zdravotnictví Zastupitelstva LK, od 25. 10. 2024

Koordinátor

Ing. Jana Loosová, Ph.D., ředitelka KHS LK

Tajemník:

Mgr. Michaela Hochmanová, zaměstnanec oddělení ekonomiky a zdravotní politiky odboru zdravotnictví, KÚ LK

Členové:

Mgr. Vladimír Richter, člen Rady LK, řízení resortu zdravotnictví LK

MUDr. JUDr. Petr Honěk, MHA, ředitel regionální pobočky VZP Ústí n/Labem,

Ing. Giljan Dobrevová, analytička zdravotní péče, Regionální pobočka VZP Ústí n/Labem, pobočka pro Liberecký a Ústecký kraj

MUDr. Renáta Kurková, všeobecná praktická lékařka, do 10. 6. 2024

Ing. Lidie Vajnerová, zástupkyně ANNOLK

Mgr. Martin Mísař, vedoucí lékárník, lékárna KNL

Členové - garanti jednotlivých cílů:

Ing. Nela Jágrová, odborný rada – zdravotní politika a podpora zdraví, KHS LK

MUDr. Jana Pilnáčková, ředitelka sekce ochrany a podpory veřejného zdraví, KHS LK

MUDr. Monika Hausenblasová, ředitelka odboru protiepidemického, KHS LK

MUDr. Jiří Bartoš, MBA, přednosta Komplexního onkologického centra, KNL

MUDr. Jaromír Hons, Ph.D., přednosta Centra psychiatrie, KNL, do 31. 12. 2024

Mgr. Milena Kučerová, krajská protidrogová koordinátorka, KÚ LK, do 31. 5. 2024

Mgr. Aleš Lebeda, DBA, krajský protidrogový koordinátor, KÚ LK, od 1. 6. 2024 do 31. 12. 2024

Mgr. Michal Mochal, vedoucí oddělení silniční dopravy, KÚ LK

Mgr. Lucie Ptáčková, gerioterapeutka oddělení následné péče, KNL

MUDr. Radomír Sekvard, stomatolog

Mgr. Lukáš Rubín, Ph.D., vedoucí katedry tělesné výchovy a sportu TUL

MUDr. Jindra Vejrychová, vedoucí Diabetologického centra, KNL

Daniela Jansíková, SZÚ Praha, dislokované pracoviště v LBC

MUDr. Pavla Hromádková, praktická lékařka pro děti a dorost

MUDr. Tomáš Roubíček, Ph.D. FESC, lékařský ředitel, lékař Kardiovaskulárního centra, KNL

Cíl 1: Podpora zdraví během celého života
Akční plán: Zdravý start do života, zdraví mladých

Garant: MUDr. Pavla Hromádková, PLDD

Spolupracující: Ing. Giljan Dobrevová, VZP

Cíl: Snižování rizikových faktorů z oblasti životního stylu dětí a mládeže

Opatření	Aktivita nebo skupina aktivit	Termín	Plnění aktivity (ANO- částečně-NE)	Název aktivity a popis	Realizátor a spolupracující	Hodnocení indikátorů (indikátor a jeho hodnocení)	Úskali a rizika plnění (případně důvody neplnění)
1. Podpora správné výživy, zdravého stravování	1.1 Podpora pořádání předporodních kurzů - individuální konzultace s rodiči na téma kojení	2023-2025	Ano	Předporodní kurzy v LK - tématem je příprava k porodu, období šestinedělí, kojení.	Porodnická oddělení v LK	počet předporodních kurzů 74 (Nemocnice s poliklinikou Česká Lipa, a. s. - 27, KNL - 23, Nemocnice JBC, p. o. - 24), celkem proškoleno 416 matek	
	1.2. Podávání informací o správné výživě v rámci prvních 1000 dnů života dítěte	2023-2025	Ano	KHS LK oslovila vrchní sestry porodnic v LK s informacemi o kampani.	KHS LK	ano/ne - ano	
	1.3 Udržení stávající dostupnosti financování aktivit z Dotačního fondu LK - oblast podpory Zdravotnictví	2023-2025	Ano	Finanční podpora projektů z Dotačního fondu LK - 2024 (www.kraj-lbc.cz).	KÚ LK - OZ, ve spolupráci s žadatelem	počet podpořených projektů - 2	Počet podpořených projektů se odvíjí od počtu podaných žádostí.
2. Podpora pohybových aktivit dětí a mládeže	2.1 Udržení stávající dostupnosti financování aktivit z Dotačního fondu LK - oblast podpory Zdravotnictví	2023-2025	Částečně	Finanční podpora projektů z Dotačního fondu LK - 2024 (www.kraj-lbc.cz).	KÚ LK - OZ, ve spolupráci s žadatelem	počet podpořených projektů - 0	Počet podpořených projektů se odvíjí od počtu podaných žádostí.
	2.2 Snižování počtu dětí s vadným držení těla - financování aktivit z Dotačního fondu LK - oblast podpory Zdravotnictví	2023-2025	Částečně	Finanční podpora projektů z Dotačního fondu LK - 2024 (www.kraj-lbc.cz).	KÚ LK - OZ ve spolupráci s žadatelem	počet podpořených projektů - 0	Počet podpořených projektů se odvíjí od počtu podaných žádostí.
3. Podpora zdravotní gramotnosti rodičů	3.1. Udržení stávající dostupnosti financování aktivit z Dotačního fondu LK - oblast podpory Zdravotnictví	2023-2025	Ano	Finanční podpora projektů z Dotačního fondu LK - 2024 (www.kraj-lbc.cz).	KÚ LK - OZ, ve spolupráci s žadatelem	počet podpořených projektů - 3	Počet podpořených projektů se odvíjí od počtu podaných žádostí.
	3.2 Podpora a využití projektů k poskytování informačních materiálů rodičům	2023-2025	Ano	Informace předávány rodičům v rámci videospotů a letáků v ordinacích PLDD, dále během dnů zdraví a projektů SZÚ.	NNO, KÚ LK, SZÚ	počet edukačních materiálů - ordinace PLDD disponují velkým počtem informativních materiálů pro rodiče	
4. Podpora psychohygieny u dětí a mládeže	4.1 Podpora rozvoje psychohygieny dětí a mládeže (se zaměřením na adolescenty na středních školách) skrze školení školních psychologů středních škol	2023-2025	Ano	Projekt "NAMOU DUŠÍ" - 40 preventivních programů s názvem „Duševní zdravotní péče“ pro SŠ, jehož realizátorem je organizace „NEVYPUSŤ DUŠÍ“; Projekt "Hlavu vzhůru" - 2 semináře pro pedagogy a další pracovníky se základním přehledem aktuálních psychických a psychiatrických obtíží u dětí a mládežtých.	KÚ LK - odbor sociálních věcí ve spolupráci s organizací "NEVYPUSŤ DUŠÍ", Maják, o.p.s.	počet školení - 42	

Příklady dobré praxe

Semináře „Hlavu vzhůru“:

Semináře pořádá MAJÁK o.p.s. ve spolupráci s Oddělením dětské a adolescentní psychiatrie KNL. Jsou součástí stejnojmenného projektu, který vznikl jako reakce na trendy ve zhoršujícím se psychickém zdraví dětí a dospívajících v roce 2022. Semináře vede paní primářka MUDr. Šárka Konečná a přináší účastníkům přehled psychiatrických obtíží dle aktuálních trendů z praxe. Od roku 2022 až dodnes se uskutečnilo 11 seminářů, které byly všechny plně obsazené. Součástí projektu je také tištěná brožura, která shrnuje v bodech popis nejčastějších duševních obtíží a obsahuje krátká autentická vyjádření pacientů dětské psychiatrie.

Spolupráce s paní primářkou Konečnou bude pokračovat i nadále.

Projekt „NAMOUDUŠÍ“:

Iniciativa LK s názvem „NAMOUDUŠÍ“ navazuje na aktivity v rámci Strategie reformy péče o duševní zdraví. Jejím cílem je především navázat mezirezortní spolupráci na úrovni kraje, obcí, služeb a dalších institucí.

Pro cílovou skupinu dětí vznikl leták „služby NAMOUDUŠÍ“, který funguje jako souhrn služeb pro děti a rodiny s různými typy obtíží, a dává tak ucelenou informaci o tom, jakými problémy se jednotlivé služby zabývají. Pro uživatele pak funguje jako rozcestník ke službám, které může využít. Dále se také podařilo vysoutěžit 40 preventivních programů s názvem „Duševní zdravotní péče“ pro SŠ, jehož realizátorem je organizace „NEVYPUSŤ DUŠÍ“.

Cíl 1: Podpora zdraví během celého života

Akční plán: Zdravé stárnutí

Garant: Mgr. Lucie Ptáčková, gerioterapeutka oddělení následné péče, KNL

Spolupracující: Ing. Giljan Dobrevová, VZP

Cíl: Zlepšení zdravotního stavu seniorů aktivním přístupem, aktivní senior připravený na stárnutí

Opatření	Aktivita nebo skupina aktivit	Termín	Plnění aktivity (ANO- části NE)	Název aktivity a popis	Realizátor a spolupracující	Hodnocení indikátorů (indikátor a jeho hodnocení)	Úskali a rizika plnění (případně důvody neplnění)
1. Podpora pohybových aktivit seniorů	1.1 Udržení stávající kvality a dostupnosti financování aktivit pro seniory z Dotačního fondu LK - oblast podpory zdravotnictví	2023-2025	Ano	Finanční podpora projektů z Dotačního fondu LK - 2024 (www.kraj-lbc.cz).	KÚ LK - OZ, ve spolupráci s žadateli	počet podpořených projektů - 2	Počet podpořených projektů se odvíjí od počtu podaných žádostí.
	1.2 Podpora aktivit seniorů na úrovni komunit	2023-2025	Ano	V rámci akce "HRAVĚ jak žít ZDRAVĚ" byl zařazen stánek "Nordic walking"; Akce „Klíč ke zdravému stáří“ – konference „SENIORI 2024“ zaměřená na zlepšení kvality života seniorů.	Senior fitness, z.s., Centrum Rosa, Komunitní středisko KONTAKT LBC, p.o., KÚ LK ve spolupráci s ORP Nový Bor	počet podpořených aktivit - 2	
2. Zajišťování aktivního života seniorů v bezpečném domácím prostředí	2.1 Podpora činnosti poradenské péče o seniory	2023-2025	Ano	V LK existují 3 geriatrické ambulance a přes 100 služeb, které se věnují pomoci seniorům v různých oblastech života (poradensví, osobní asistence, pečovatelská služba atp.).	Poradny na území LK (LBC, Železný Brod)	počet poraden - 3 geriatricie a v katalogu sociálních služeb je evidováno 130 služeb pro seniory	
	2.2 Podpora života seniorů s přihlédnutím k jejich specifickým potřebám/ podpora domácí péče	2023-2025	Ano	Projekt "For Care" - efektivní přístup k včasné diagnostice demence, edukaci a podpoře neformálních pečujících o osoby s demencí; Nově byl otevřen Domov doma v Lomnici nad Popelkou, který je určen pro osoby s Alzheimerovou chorobou.	KÚ LK, obce, NNO, SZÚ	počet podpořených aktivit - 2	
3. Zlepšení dostupnosti péče o choroby ve stáří	3.1 Zlepšení informovanosti o dostupnosti zdravotní péče - Národní akční plán přípravy na stáří (problematika Alzheimerovy choroby a ostatních kognitivních poruch)	2023-2025	Ano	Ve spolupráci s SZÚ akce "Prevence je zábavnější než demence" na územních pracovištích KHS LK pro zaměstnance úřadu i pro veřejnost, v nemocnici Jilemnice a Semily; LK je součástí pilotního programu „Doporučené postupy pro Dg a léčbu AN a jiných kognitivních poruch“, podpořený z fondů EHP/ Norska 2014-2021.	SZÚ, KNL	počet podpořených aktivit - 4/ počet vytvořených materiálů - 0	
	3.2 Podpora činnosti ambulantní péče	2023-2025	Ano	Aktualizace letáku o prevenci osteoporózy ke souhrnem informací k využití u PL a při zdravotně preventivních akcích pro veřejnost.	KÚ LK - OZ ve spolupráci s EUC, a.s, Klinika LBC	počet podpořených aktivit - 1	
	3.3 Podpora hospicové péče, včetně terénní hospicové péče	2023-2025	Ano	Finanční podpora provozu Hospicu sv. Zdislavy, o.p.s.	KÚ LK	počet podpořených aktivit - 1	
4. Zvyšování zdravotní gramotnosti v oblasti zdravého stárnutí	4.1 Podpora edukačních akcí, přednášek na území LK, financování aktivit pro seniory z Dotačního fondu LK - oblast podpory Zdravotnictví	2023-2025	Ano	Finanční podpora projektů z Dotačního fondu LK - 2024 (www.kraj-lbc.cz).	KÚ LK - OZ, ve spolupráci se žadateli	počet podpořených projektů - 1	Počet podpořených projektů se odvíjí od počtu podaných žádostí.

Příklady dobré praxe

Akce „Klíč ke zdravému stáří“ – konference „SENIOŘI 2024“:

V říjnu proběhl v LBC pátý ročník této oblíbené konference, která se zaměřuje na zlepšení kvality života seniorů. Tento ročník se nesl v duchu hesla „Klíč ke zdravému stáří“. Návštěvníci se na přednáškách dozvěděli od odborníků, jak aktivně přistupovat ke stárnutí a jak si udržet dobrou fyzickou i psychickou kondici. Dalším tématem byla problematika duševní pohody, poruchy paměti a možnosti jejich zlepšení. Součástí programu byl také praktický workshop zaměřený na trénování paměti.

Přednášejícími byli například MUDr. Věra Mikulecká, primárka Oddělení následné péče, Mgr. Tomáš Vašák, psycholog, Mgr. Lucie Ptáčková, gerioterapeutka a Bc. Michaela Valterová, trenérka paměti I. stupně.

Akce „Prevence je zábavnější než demence“:

Při příležitosti „Mezinárodního dne Alzheimerovy choroby“ pořádal SZÚ ve spolupráci s OZ KÚ LK na jednotlivých územních pracovištích KHS LK, v MMN., a. s. – v nemocnici v Jilemnici a v Semilech interaktivní výstavu „Prevence je zábavnější než demence“. Výstava byla připravena jak pro zaměstnance, tak pro veřejnost. Cílem bylo zvýšit povědomí o faktu, že dodržováním zdravého životního stylu můžeme snížit riziko rozvoje demence. Návštěvníci si hravou formou osvojili informace o činnostech, které prospívají/ neprospívají mozku, o stravě, která prospívá/ neprospívá jeho činnosti a seznámili se s průběhem Alzheimerovy choroby. Zkusit si mohli také vyplnit pracovní listy, díky kterým nejen procvičili paměť, či logické myšlení, ale zároveň získali další vědomosti k tématu. Součástí výstavky byly i společenské hry.

Cíl 2: Zdravější životní styl

Akční plán: Podpora pohybové aktivity populace

Garant: Mgr. Lukáš Rubín, Ph.D., vedoucí katedry tělesné výchovy a sportu TUL

Spolupracující: Ing. Giljan Dobrevová, VZP

Cíl: Zlepšení pohybové aktivity zaměřené na vybrané populační skupiny

Opatření	Aktivita nebo skupina aktivit	Termín	Plnění aktivity (ANO- částečně-NE)	Název aktivity a popis	Realizátor a spolupracující	Hodnocení indikátorů (indikátor a jeho hodnocení)	Úskalí a rizika plnění (případně důvody neplnění)
1. Podpora pohybových aktivit pro děti a dospělé	1.1 Udržení stávající dostupnosti financování aktivit z Dotačního fondu LK - oblast podpory Zdravotnictví	2023–2025	Ano	Finanční podpora projektů z Dotačního fondu LK - 2024 (www.kraj-lbc.cz).	KÚ LK - OZ, ve spolupráci s žadatelem	počet podpořených projektů - 9	Počet podpořených projektů se odvíjí od počtu podaných žádostí.
	1.2 Podpora akcí s obsahem pohybových aktivit (Dny Země, Dny zdraví, Týden mobility, Parky v pohybu, Seniorská míle..)	2023–2025	Ano	Den zdraví "HRAVĚ jak žít ZDRAVĚ" v Novém Boru - stanoviště KTVS TUL "Zdraví v pohybu, pohyb ve zdraví"; Zdravotní výzva OZ "Krajská šlapka 2024" pro zaměstnance KÚ LK; OZ ve spolupráci se studenty KTVS TUL vytvořili videospoty na téma "Pohyb bezpečně" a "Prevence Kardiorespiračních onemocnění"; Program "Trenér ve škole" - inspirativní program pro pedagogy na 1. ZŠ.	KÚ LK - OZ, odbor regionálního rozvoje a evropských projektů, KHS LK, SZÚ, TUL - KTVS, NNO	počet podpořených projektů - 4	
2. Analýza dopadu Covid-19 na pohybovou aktivitu populace	2.1 Zhodnocení dopadů Covid-19 na pohybovou aktivitu populace	2023–2025	Částečně	V rámci KTVS byla vypsána témata BP/ DP zaměřená na dopad Covidu-19 na pohybovou aktivitu.	TUL - KTVS	projekty, BP/ DP studentů TUL - 0 (témata jsou vypsána, ale studenty nevybrána)	Doba plnění BP/ DP, nutnost volby tématu studentem.
3. Zvyšování zdravotní gramotnosti v oblasti zdravého životního stylu	3.1 Analýza pohybové aktivity populace v LK	2023–2025	Ano	V rámci KTVS byla vypsána témata BP/DP zaměřená na úroveň pohybové aktivity populace LK a studenty obhájena u státní závěrečné zkoušky; V rámci zvyšování zdravotní gramotnosti byla vytvořena studenty preventivní videa.	TUL - KTVS	BP/ DP studentů TUL - 7	Doba plnění BP/ DP, nutnost volby tématu studentem.

Příklad dobré praxe

Program „Trenéři ve škole“:

Program běží již čtvrtým rokem a je zaměřen především na podporu výuky tělesné výchovy na 1. stupni ZŠ v LBC. Koordinátorem v LBC je KTVS, Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické, TUL. Smyslem programu je mimo jiné reagovat na současný stav a obecně životní styl dětí. Jedním z jeho hlavních cílů je inspirovat a motivovat pedagogy na 1. ZŠ, na kterém je výuka tělesné výchovy mnohdy problematická, vzhledem k tomu, že ji neučí specialisté. Výuka funguje na základě rotací sportů, respektive trenérů, kteří zaměřují výuku v konkrétní škole na jeden vybraný sport vždy po dobu 3 týdnů, poté přechází trenéři na další školu. Takto se v průběhu podzimní i jarní fáze sporty vystřídají na všech zapojených školách. Výuka probíhá tandemově - trenér a pedagog - a to dvě vyučovací jednotky týdně ve dvou vybraných třídách dané školy.

Od začátku programu se do něj postupně zapojilo již 12 libereckých ZŠ (ZŠ 5. května, ZŠ Barvířská, ZŠ Broumovská, ZŠ Dobiášova, ZŠ Ještědská, ZŠ náměstí Míru, ZŠ Oblačná, ZŠ a MŠ Ostašov, ZŠ Sokolovská, ZŠ Švermova, ZŠ U Soudu, ZŠ Vrchlického) a 14 sportovních klubů (AC Slovan Liberec, BA Lynx Liberecko, DC Liberec, FBC Liberec, FC Slovan Liberec, Golf Club Ypsilon, GRYF Liberec karate, HC Bílí Tygři, Hokejbalový spolek Liberec, Rugby club Liberec, SG Liberec, SKST Liberec, ŠERM Liberec a Taneční škola Jana Kohouta).

Videospoty k primární prevenci:

Ve spolupráci KÚ LK, OZ, se studenty TUL, KTVS, vznikly videospoty k primární prevenci ve vybraných oblastech zdraví. Video slouží ke zvýšení zdravotní gramotnosti obyvatel LK při zdravotně preventivních akcích pořádaných LK pro širokou veřejnost i pro zaměstnance úřadu. V roce 2024 vznikla videa „Pohyb bezpečně“ o bezpečnostních prvcích a chování při sportu jako jsou běh, jízda na kole a na koloběžce; a dále „Prevence kardiorespiračních onemocnění“.

Cíl 2: Zdravější životní styl
Akční plán: Správná výživa a stravovací návyky populace

Garant: MUDr. Jana Pilnáčková, ředitelka sekce ochrany a podpory veřejného zdraví, KHS LK

Spolupracující: Ing. Kateřina Hochmalová, KHS LK

Cíl: Zlepšení výživy a stravovacích návyků populace

Opatření	Aktivita nebo skupina aktivit	Termín	Plnění aktivity (ANO-částečně-NE)	Název aktivity a popis	Realizátor a spolupracující	Hodnocení indikátorů (indikátor a jeho hodnocení)	Úskali a rizika plnění (případně důvody neplnění)
1. Vytváření zdravé skladby výživy v dětském věku	1.1 Podpora aktivit v jídelnách MŠ a ZŠ	2023-2025	Ano	Doporučení ve vztahu k hodnoceným jídelničkám dle ND.	KHS LK	počet podpořených aktivit/ aktivit v rámci SZD - 53	
				Edukace a doporučení ke snížení obsahu soli v pokrmech v návaznosti na provedená měření.	KHS LK	počet podpořených aktivit/ aktivit v rámci SZD - 45	
				Edukace a doporučení k ozdravení jídelničky na ZA, předání edukačních materiálů.	KHS LK	počet podpořených aktivit/ aktivit v rámci SZD - 88	
2. Zajišťování sběru dat prostřednictvím dozoru nutriční kvality společného stravování OOVZ a jejich analýza	2.1 Hodnocení školních jídelniček s využitím "Studie aktualizace standardu nutriční adekvátnosti školních obědů"	2023-2025	Ano	Sběr měsíčních jídelniček, spíšebních košů jako podkladu pro vyhodnocení dle metodiky ND, rozhovory s vedoucími školních jídelen o skladbě pokrmů.	KHS LK	počet vyhodnocených jídelniček - 53 ve školních jídelnách a 88 jídelniček v rámci LDR	
	2.2 Podpora systematického školení personálu školních jídelen a provozovatelů stravovacích služeb	2023-2025	Ano	Porady vedoucích školních jídelen a školení "Znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví" ve školních jídelnách, výdejnách, dětských skupinách.	KÚ LK odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu, KHS LK	počet školení - 18	
3. Podpora vědecky podloženého hodnocení zdravotních rizik	3.1 Podpora hodnocení mikrobiální bezpečnosti pitné vody	2023-2025	Ano	Odběry vzorků pitné vody na ZA a v ZŠ.	KHS LK	počet provedených kontrol/ odebraných vzorků - 7	
		2023-2025	Ano	Odběry vzorků pitné vody pro stanovení olova ve školách a školských zařízeních.	KHS LK	Počet provedených kontrol/ odebraných vzorků - 61	
		2023-2025	Ano	Měření obsahu soli v polévkách ve školních jídelnách.	KHS LK	Počet provedených kontrol/ odebraných vzorků - 45	
		2023-2025	Ano	Měření teplot připravovaných pokrmů ve školních jídelnách.	KHS LK	Počet provedených kontrol/ odebraných vzorků - 217	
4. Zvyšování zdravotní gramotnosti v oblasti správné výživy	4.1 Projekty SZÚ (např. Zdravá školní jídelna)	2023-2025	Ano	Projekt Zdravá školní jídelna.	KHS LK	počet zapojených zařízení - 12 jídelen zapojených do projektu	

Příklady dobré praxe

Znalosti nutné k ochraně veřejného stravování v jídelnách školských zařízení:

Koncem října, o podzimních prázdninách, proběhlo ve Střední škole strojní, stavební a dopravní v LBC školení provozního personálu školních jídelen a výdejen. Akce proběhla ve spolupráci s KÚ LK, konkrétně s metodickou školního stravování. Vzdělání pracovníci školních jídelen jsou velkým bonusem nejen pro školu, ředitele, ale zejména pro všechny strávnicky, kteří dostanou na talíř vysoce nutričně hodnotný, čerstvý, chutný a zdravotně nezávadný pokrm. Pracovníci školních jídelen i výdejen pracují s věkovou skupinou strávnicků, kterým se teprve dotváří jejich imunitní systém, pro který je zdravá výživa a správná životospráva zásadní. Současně je s touto věkovou skupinou spojován častý výskyt infekčních onemocnění. Na pracovníky školních jídelen jsou tak kladeny vysoké nároky ve smyslu uvědomění si možných rizik, jakým způsobem jim předcházet, ovládat je, případně je úplně eliminovat.

Školení se zúčastnilo 18 osob z 11 školních jídelen a výdejen LK. Ze školení obdrželi osvědčení, které jim umožňuje proškolit své podřízené a školení doložit v případě kontroly.

Vyhodnocení „Výrobku roku Libereckého kraje“

– zvláštní ocenění „Přínos zdravému životnímu stylu“:

Již počtvrté se letos udělovalo v rámci soutěže „Výrobek roku LK“ - zvláštní ocenění pro výrobek s přínosem zdravému životnímu stylu. Ocenění získalo Sušené hovězí maso jemně slané z firmy VÁŠA, spol. s r.o. Vítězové všech kategorií převzali svá ocenění na Krajských dožínkách ve Frýdlantě.

Sušením je konzervované, nejčastěji hovězí maso, plné bílkovin a jiných nutričně hodnotných látek. Výborně poslouží na doplnění energie po fyzické námaze, např. v průběhu výletu či na běžkách. Hovězí maso je nutričně na dobré úrovni, má vysoký obsah esenciálních aminokyselin, železa, vitamínu B2 a nízký obsah tuku. Jeho sušená varianta je vhodná nejen pro sportovce či výletníky, ale pro všechny, kteří si hlídají svoji stravu.

Krajské dožínky i letos byly přehlídkou úsilí a invencí regionálních producentů, kteří se snaží vyrobit zdravé a současně chutné potraviny. V dnešní době se hodně mluví o nadměrném obsahu různých látek v průmyslově zpracovaných potravinách s apelem na co nejčastější používání čerstvých potravin. Výživa je významnou součástí zdravého životního stylu a je radost pozorovat, že lidé mají zájem o čerstvé, byť třeba někdy dražší, potraviny, a tím pečují o své zdraví.

Cíl 3: Duševní zdraví

Garant: MUDr. Jaromír Hons, Ph.D., přednosta Centra psychiatrie, KNL

Spolupracující: Ing. Giljan Dobrevová, VZP

Cíl: Zachování duševního zdraví a zlepšení kvality života osob s duševním onemocněním

Opatření	Aktivita nebo skupina aktivit	Termín	Plnění aktivity (ANO- částečně-NE)	Název aktivity a popis	Realizátor a spolupracující	Hodnocení indikátorů (indikátor a jeho hodnocení)	Úskali a rizika plnění (případně důvody neplnění)
1. Preventivní působení k zachování duševního zdraví obyvatel LK	1.1 Zajištění destigmatizačních projektů, které zvyšují povědomí veřejnosti o problematice duševních nemocí	2023-2025	Ano	Podpora LK osvětových kampaní v rámci "Týdnů duševního zdraví" v rámci projektu "Podpora procesů v rámci reformy péče o duševní zdraví v LK" (festival (NE)BLÁZNI, TURNOVE!, konferenci PRO-ŽÍT na TUL, den otevřených dveří organizace FOKUS LBC v České Lípě a přednášku ZOTAVENÍ, destigmatizační program na ZŠ v Rychnově u JBC BLOOMTOGETHER); Vznik pracovní skupiny destigmatizačních aktivit.	KÚ LK, FOKUS Turnov, z.s., TUL, FOKUS LBC, o.p.s., Sdružení TULIPAN, z.s.	počet projektů - 4 (LBC, JBC, Turnov a Česká Lípa)	
	1.2 Realizace a využití projektů k poskytování informačních materiálů	2023-2025	Ano	Vytvořeny 2 informační materiály: brožura PAMĚTNÍK pro seniory-základní prvky Koncepce biografické péče dle prof. Erwina Böhma; a leták služby NAMOUDUŠI primárně pro školy a výchovné poradce informační materiál shrnuje sociální i sociálně zdravotní služby pro děti a rodinu v LK (rozdělen do 4 území dle působnosti služeb - 1. ORP LBC, ORP Frýdlant, 2. ORP JBC, ORP Tanvald, 3. ORP Turnov, ORP Semily, ORP Jilemnice, ORP Železný Brod, 4. ORP Česká Lípa, ORP Nový Bor).	KÚ LK, PhDr. Eva Procházková, Ph.D. Maják o.p.s.	počet materiálů - 2	
2. Zlepšování dostupnosti a kvality psychiatrické péče	2.1 Podpora primární psychiatrické péče	2023-2025	Ano	Podpora smluvních zajištění ambulantní psychiatrické péče v LK ze zdravotního pojištění.	KÚ LK, KNL	ano/ ne - ano	
	2.2 Podpora udržitelnosti personálních zdrojů	2023-2025	Ano	Realizace stáží studentů lékařských fakult v Centru psychiatrie KNL.	KÚ LK, KNL	ano/ ne - ano	
	2.3 Zvýšení dostupnosti regionálních služeb pro osoby s duševním onemocněním	2023-2025	Ano	Realizace projektu Rekonstrukce Oddělení dětské a adolescentní psychiatrie Centra psychiatrie KNL (IROP); Spolupráce s LK při nastavení podmínek výzvy IROP; Podpora Centra duševního zdraví Fokus LBC; Jednání k podpoře vzniku sítě Center duševního zdraví v LK.	KÚ LK, KNL, FOKUS LBC o.p.s.	počet podpořených služeb - 4 (CDZ, rekonstrukce dětské psychiatrické a adolescentní péče)	
3. Deinstitutionalizace služeb pro duševně nemocné (pacienti se SMI) - realizace cílů Reformy psychiatrické péče v LK	3.1 Zajištění změn v oblasti zdravotnictví - např. péče o osoby s demencí, adiktologická péče atp.	2023-2025	Ano	Rozšiřování spektra, zvyšování kvality a objemu psychiatrické péče poskytované v Centru psychiatrie KNL.	KÚ LK, KNL	ano	
	3.2 Podpora posílení koordinace a provázanosti zdravotních a sociálních služeb	2023-2025	Ano	Koordinace spolupráce při personálním lékařském zajištění CDZ Fokus LBC a spolupráce mezi odborem sociálních věcí a OZ na úrovni KÚ LK.	KÚ LK, KNL, FOKUS LBC o.p.s.	ano/ ne - ano	
	3.3 Zvýšení dostupnosti regionálních služeb pro osoby s vážnými duševními chorobami (SMI)	2023-2025	Ano	Rozšiřování spektra, zvyšování kvality a objemu psychiatrické péče poskytované v Centru psychiatrie KNL.; Podpora CDZ Fokus LBC; Jednání k podpoře vzniku sítě Center duševního zdraví v LK.	KÚ LK, KNL	počet podpořených služeb - 3 (FOKUS LBC)	
	3.4 Podpora regionálních služeb pro seniory s duševním onemocněním	2023-2025	Ano	V rámci projektu "Podpora procesů v rámci reformy péče o duševní zdraví v LK" - vzdělávání pracovníků pobytových služeb pro seniory v oblasti biografické péče; Vznik edukativní brožury s tématikou biografické péče a prevenci duševního zdraví pro seniory v domácím prostředí - PAMĚTNÍK.	KÚ LK, PhDr. Eva Procházková, Ph.D.	počet podpořených služeb - 16 (provzdržáno 119 pečujících osob)	

3. Deinstitutionalizace služeb	3.5 Podpora regionálních služeb pro děti a mládež s duševním onemocněním	2023-2025	Částečně	Podpora vzniku multidisciplinárních týmů pro děti a mládež v LK (FOKUS LBC).	KÚ LK, KNL, FOKUS LBC o.p.s.	počet podpořených služeb - 0 (vznik dětského CDZ v roce 2025)	
	3.6 Podpora regionálních adiktologických služeb	2023-2025	Ano	Zajištění provozu ambulance pro ochrannou protitoxikomaničskou léčbu v Centru psychiatrie KNL; Spolupráce LK se zdravotními pojišťovnami a soudem při zajištění ambulantní ochranné léčby; Zajištění setkávání pracovních skupin pro problematiku adiktologie a dušních diagnóz; Podpora regionálních adiktologických služeb (viz akční plán k Oblasti závislosti).	KÚ LK, KNL, ADVAITA, z. ú., Laxus, z. ú., Most k naději, z. s.	počet podpořených služeb - 3 (vznikem skupiny nejsou podporovány konkrétní služby)	
	3.7 Zajištění aktivní činnosti Krajské koordinační skupiny pro duševní zdraví (KKSDZ)	2023-2025	Ano	KKSDZ se aktivně schází 4x do roka, obsahuje pracovní skupiny se zaměřením na: děti a mládež, dospělá SMI, seniory, dušní diagnózy, destigmatizaci.	KÚ LK, KNL, VZP, Psychiatrická nemocnice Kosmonosy	ano/ ne - ano	
	3.8 Podpora vzájemné spolupráce zdravotnických, sociálních a následných služeb	2023-2025	Ano	Koordinace spolupráce při personálním lékařském zajištění a na založení CDZ FOKUS LBC a spolupráce mezi odborem sociálních věcí a odborem OZ na úrovni KÚ LK.	KÚ LK, KNL	ano/ ne - ano	
4. Destigmatizace služeb pro duševně nemocné (pacienti se SMI) - realizace cílů Reformy psychiatrické péče v LK	4.1 Zajištění změn v oblasti zdravotnictví - např. péče o osoby s demencí, adiktologická péče atp.	2023-2025	Ano	Rozšiřování spektra a zvyšování kvality a objemu psychiatrické péče poskytované v Centru psychiatrie KNL; Prostřednictvím projektu "Podpora procesů v rámci reformy péče o duševní zdraví v LK" je zajištěno vzdělávání v oblasti práce s klientem s dušní diagnózou.	KÚ LK, KNL	ano/ ne - ano (konkrétní vzdělávání je plánováno pro rok 2024 - duben 2026)	
	4.2 Posílení koordinace a provázanosti zdravotních a sociálních služeb	2023-2025	Ano	Spolupráce mezi odborem sociálních věcí a OZ na úrovni KÚ LK a spolupráce s CDZ FOKUS LBC a Centrem psychiatrie KNL.	KÚ LK, KNL, FOKUS LBC o.p.s.	ano/ ne - ano	
	4.3 Podpora regionálních služeb pro osoby s vážnými duševními chorobami (SMI)	2023-2025	Ano	Prostřednictvím projektu "Podpora procesů v rámci reformy péče o duševní zdraví v LK" zajištěno vzdělávání služeb v oblasti metodiky, základů terapeutických technik a práce s klientem (v roce 2024 bylo realizováno akreditované vzdělávání s názvem - "Casemanagement v příbězích", "GAF - Global assessment of functioning", "Duševní onemocnění u dětí", "Práce s klientem s dušní diagnózou", "Specifika krizové intervence při práci s klientem se sebevražednými sklony", "Hraniční porucha osobnosti", "Práce v multidisciplinárním týmu", "Úvod do teorie a praxe otevřeného dialogu", Další aktivitou projektu je vzdělávání PEER konzultantů; Realizovány byly kulaté stoly (práce s klientem s duševním onemocněním pro sociální pracovníky na obcích a veřejné opatrovníky, setkání služeb a IZS).	KÚ LK, FOKUS Praha z.ú. - Centrum vzdělávání, Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví, z. s. Narativ - Institut dialogické praxe, z.s.	počet podpořených služeb - 34 (provádělo bylo 134 osob)	
	4.4 Podpora regionálních služeb pro seniory s duševním onemocněním	2023-2025	Ano	V rámci projektu "Podpora procesů v rámci reformy péče o duševní zdraví v LK" - vzdělávání pracovníků pobytových služeb pro seniory v oblasti biografické péče; Vznik edukativní brožury PAMĚTNÍK (viz aktivita 3.4); Kulatý stůl (téma "Práce s pamětníkem aneb jsme v tom všichni společně").	KÚ LK, PhDr. Eva Procházková Ph.D.	počet podpořených služeb - 16 (provádělo 119 pečujících osob)	
	4.5 Zvýšení dostupnosti regionálních služeb pro děti a mládež s duševním onemocněním	2023-2025	Částečně	Podpora vzniku multidisciplinárních týmů pro děti a mládež v LK.	KÚ LK, KNL, FOKUS LBC o.p.s.	počet podpořených služeb - podpořen vznik týmů je FOKUS LBC	
	4.6 Podpora regionálních adiktologických služeb	2023-2025	Ano	Finanční podpora KÚ LK protidrogových služeb, v rámci kterých jsou poskytovány i adiktologické služby.	KÚ LK, KNL	počet podpořených služeb - 5	
	4.7 Zajištění aktivní činnosti KKSDZ	2023-2025	Ano	KKSDZ se aktivně schází 4x do roka, obsahuje pracovní skupiny se zaměřením na: děti a mládež, dospělá SMI, seniory, dušní diagnózy, destigmatizaci.	KÚ LK, KNL, VZP, Psychiatrická nemocnice Kosmonosy	ano/ ne - ano	
	4.8 Zvýšení vzájemné spolupráce zdravotnických, sociálních a následných služeb	2023-2025	Ano	Spolupráce s CDZ FOKUS LBC a Centrem psychiatrie KNL a Spolupráce mezi odborem sociálních věcí a OZ na úrovni KÚ LK.	KÚ LK, KNL, FOKUS LBC, o.p.s.	ano/ ne - ano	

Příklady dobré praxe

Zlepšování dostupnosti a kvality poskytované psychiatrické péče:

Dle kritérií výzvy IROP proběhla v roce 2023 finalizace přípravy projektu „Modernizace a humanizace péče poskytované na Oddělení dětské a adolescentní psychiatrie Centra psychiatrie KNL“. Proběhlo také výběrové řízení na zhotovitele a k předání staveniště došlo v letošním roce. Vzhledem k velkému objemu psychiatrické péče a nutnosti zachovat lůžka na Oddělení dětské a adolescentní psychiatrie, která vypomáhá v psychiatrické péči o tuto skupinu pacientů několika krajům, bylo po dobu rekonstrukce zajištěno dočasné přestěhování tohoto oddělení, včetně ambulancí, do areálu KNL (budova I na Husově ulici). Nyní je v omezeném lůžkovém fondu 12 lůžek, ovšem za výpomoci Oddělení psychiatrie pro dospělé. Projekt je cílen na zlepšení kvality péče a zvýšení objemu péče (z 25 na 42 lůžek) v rámci ambulantního i lůžkového sektoru. Reaguje tak na narůstající potřebu psychiatrické a psychologické péče u dětí a adolescentů a na, v současné době, poddimenzování těchto služeb jak v kraji, tak celorepublikově. Rekonstrukce by měla trvat 1,5 - 2 roky.

Projekt „NAMOUDUŠÍ“:

Iniciativa LK s názvem „NAMOUDUŠÍ“ navazuje na aktivity v rámci Strategie reformy péče o duševní zdraví. Jejím cílem je především navázat mezirezortní spolupráci na úrovni kraje, obcí, služeb a dalších institucí. Podporuje služby v LK, které v rámci „Mezinárodních týdnů pro duševní zdraví“ pořádají destigmatizační a osvětové kampaně, a které mají za úkol snížit stigmatizaci a diskriminaci lidí s duševním onemocněním, zlepšit jejich kvalitu života a zlepšit přístup veřejnosti k duševnímu zdraví a také kvalitu poskytované péče.

V rámci realizace aktivit projektu se v seniorské oblasti podařilo podpořit vzdělávání pracovníků v přímé péči v pobytových službách - v biografické péči. Pro terénní služby vznikla brožura „Pamětník“. Brožura se věnuje několika zásadním tématům pro terénní péči: podporuje práci s životním příběhem seniora v jejich přirozeném prostředí, podporuje individuální přístup a prohlubuje spolupráci mezi seniorem a službou, vytváří jednotnou dokumentační metodu, pomáhá dokumentovat důležité informace pro individualizovanou formu péče, pomáhá odhalovat primární symptomy onemocnění demence a vytváří prostor pro základní konverzační témata.

Ve vztahu ke službám zabývajících se dospělou populací proběhla řada vzdělávacích aktivit jak v metodické oblasti poskytování služeb, přímé práci s klientem na různá témata, tak i v oblasti terapeutických technik. Uskutečnilo se také 5 tematicky zaměřených kulatých stolů a byla mimo jiné také finančně podpořena realizace stáží.

Centrum duševního zdraví v Liberci:

V LBC se v dubnu 2024 podařilo otevřít první CDZ, které je dostupné pro ORP Liberec a ORP Frýdlant. Jedná se o zdravotně-sociální službu, která je určena pro dospělé osoby s projevy duševního onemocnění. CDZ je mezičlánkem mezi primární péčí, včetně ambulantní psychiatrické péče, a lůžkovou - akutní i specializovanou - péčí. Jeho cílem je prevence hospitalizací, či jejich zkracování a společné hledání cesty k návratu do běžného života. Tým CDZ pracuje formou case managementu a poskytuje flexibilní, individualizovanou službu všem potřebným klientům/ pacientům ze spádové oblasti bez čekací doby. Multidisciplinární tým je složen z peer konzultantů, sociálních pracovníků a zdravotníků. Péče může probíhat v prostorech CDZ, v nemocnicích, nebo v přirozeném prostředí klienta. CDZ v LBC vzniklo díky aktivnímu přístupu odboru sociálních věcí a organizace FOKUS LBC, o.p.s., která CDZ provozuje, a díky finanční podpoře OZ KÚ LK.

4: Omezení zdravotně rizikového chování

Akční plán: Úrazy

Garant: Mgr. Michal Mochal, vedoucí oddělení silniční dopravy, KÚ LK

Spolupracující: Ing. Giljan Dobrevová, VZP

Cíl: Omezení zdravotně rizikového chování - snížení úrazovosti

Opatření	Aktivita nebo skupina aktivit	Termín	Plnění aktivity (ANO-částečně-NE)	Název aktivity a popis	Realizátor a spolupracující	Hodnocení indikátorů (indikátor a jeho hodnocení)	Úskali a rizika plnění (případně důvody neplnění)
1. Zajišťování dopravní výchovy	1.1 Dotace na jednotlivá DDH v LK	2023-2025	Ano	Smlouvy na podporu dopravní výchovy na DDH.	KÚ LK - odbor dopravní obslužnosti	počet dětí u zkoušek na průkaz cyklisty - 3 771	
	1.2 Doprava dětí na DDH na výuku dopravní výchovy ze ZŠ mimo město s DDH	2023-2025	Ano	Výuka dětí na dětském dopravním hřišti (základy dopravní výchovy).	KÚ LK - odbor dopravní obslužnosti	počet dětí u zkoušek na průkaz cyklisty - 3 771	
	1.3 Podpora dopravní soutěže mladých cyklistů, organizace Krajského kola DSMC	2023-2025	Ano	Vyhlašení "Dopravní soutěže mladých cyklistů" (DSMC).	KÚ LK - odbor dopravní obslužnosti	počet účastníků oblastních, okresních a krajského kola DSMC - 308	
	1.4 Podpora ostatní dopravní výchovy v ZŠ a MŠ	2023-2025	Ano	Kurzy dopravní výchovy (semináře v MŠ a ZŠ).	KÚ LK - odbor dopravní obslužnosti	počet účastníků výuky dopravní výchovy - 2 678	
	1.5 Realizace celorepublikové kampaně "Na kole jen s přilbou"	2023-2025	Ano	Projekt "Na kole jen s přilbou" s cílem snížit nehodovost, eliminovat tragické následky dopravních nehod cyklistů a upozornit na smysluplnost nošení cyklistické přilby.	Bezpečně na silnicích o.p.s.	počet oslovených cyklistů - 26 000 (viz www.nakolejensprilbou.cz)	
2. Rozvíjení cyklodopravy v LK	2.1 Rozvíjení cyklistické dopravy	2023-2025	Ano	Podpora výstavby komunikací pro cyklisty; Podpora rekonstrukce, údržby a oprav komunikací pro cyklisty.	KÚ LK - odbor silničního hospodářství	délka nově vybudovaných a zrekonstruovaných cyklotras - finanční podpora 7 projektů	
	2.2. Podpora projektové přípravy	2023-2025	Ano	Finanční podpora projektové přípravy komunikací pro cyklisty.	KÚ LK - odbor silničního hospodářství	délka projektově připravených cyklotras – finanční podpora 5 projektů	
3. Zvyšování zdravotní gramotnosti v oblasti úrazů	3.1 Projekt na podporu bezpečnosti/semináře pro střední školy	2023-2025	Ano	Semináře pro SŠ (semináře pro pedagogy, viz https://www.dopravnivychova.cz/).	Prevenci pro život, z.ú.	počet účastníků akcí - 418	
	3.2 Projekt na podporu bezpečnosti/Učme se přežít, motocyklisti	2023-2025	Ano	Kurzy pro motocyklisty.	Promoto Agency s.r.o.	počet účastníků akcí - 112	
	3.3 Prezentace BESIP, Týden bezpečnosti atd.	2023-2025	Ano	Prezentace BESIP.	KÚ LK, Bezpečně na silnicích o.p.s.	počet účastníků akcí - 17 847	

Příklad dobré praxe

„Dopravní soutěž mladých cyklistů“ (DSMC):

DSMC má v ČR více než 40 letou tradici. Celostátního finále se zúčastnila vítězná družstva ze všech krajů ČR, celkem 112 dětí v obou věkových kategoriích. Celkově se do této soutěže každoročně zapojí přibližně 5 000 dětí z celé republiky. Soutěžní 4členná družstva jsou složená ze dvou dívek a dvou chlapců a soutěží se ve dvou věkových kategoriích: 10 - 12 let a 12 - 16 let.

Na republikovém finále DSMC v Hradci Králové úspěšně reprezentovala LK družstva ZŠ Libštát. V mladší kategorii do 12 let se družstvo umístilo na vynikajícím druhém místě, pouhé dva body za vítěznou ZŠ Čáslav a před třetí ZŠ Opava. Díky tomuto skvělému výkonu postoupili do evropského finále dopravní cyklistické soutěže. Ve starší kategorii do 16 let se družstvo ZŠ Libštát umístilo na třetím místě.

Soutěžící museli absolvovat pět hlavních disciplín: testy z pravidel silničního provozu, jízdu po dopravním hřišti, jízdu zručnosti, základy poskytování první pomoci a tzv. labyrint, který prověřil schopnosti orientace v mapě a volbu správných dopravních řešení v simulovaném terénu. Všechny zmíněné disciplíny měly za cíl prověřit znalosti a praktické dovednosti dětí v oblasti silničního provozu, a hlavně jejich připravenost na bezpečný pohyb v reálném dopravním prostředí. Soutěž tak nejen podporuje teoretické znalosti, ale také praktické schopnosti, které jsou klíčové pro bezpečnost mladých cyklistů na silnicích.

37. ročník evropského finále soutěže ETEC, neboli European Traffic Education Contest, se konal 19. a 20. září v Paříži. Soutěž se tradičně konala pod záštitou Mezinárodní automobilové federace FIA.

Finále se tento rok zúčastnilo celkem 18 cyklistických smíšených družstev z celé Evropy. ČR reprezentovala dvě nejúspěšnější družstva z letošního celostátního finále Dopravní soutěže mladých cyklistů – vítězné družstvo ZŠ J. Žižky z Trocnova z Čáslavi ze Středočeského kraje startující za Ústřední automotoklub a družstvo Masarykovy ZŠ Libštát z LK startující za Autoklub ČR. Družstvo z Čáslavi získalo na evropském finále bronz a družstvo z Libštátu šesté místo.

Cíl 4: Omezení zdravotně rizikového chování

Akční plán: Oblast závislosti

Garant: Mgr. Aleš Lebeda, DBA; Mgr. Milena Kučerová – pozice krajský protidrogový koordinátor, KÚ LK

Spolupracující: Protidrogová komise Rady LK, Ing. Giljan Dobrevová - VZP

Cíl: Omezení zdravotně rizikového chování

Opatření	Aktivita nebo skupina aktivit	Termín	Plnění aktivity (ANO-částečně-NE)	Název aktivity a popis	Realizátor a spolupracující	Hodnocení indikátorů (indikátor a jeho hodnocení)	Úspěšnost a rizika plnění (případně důvody neplnění)
1. Podpora specifické primární prevence v oblasti návykových látek	1.1 Snížení počtu dětí a mládeže užívající pravidelně legální návykové látky	2023-2025	Ano	Kampaň "Společně proti kouření" (brožury a vzdělávání pedagogických pracovníků); preventivní aktivity a programy: Maják o.p.s. - komplexní program "Jdi dál!" - "Zdravé tělo" (2. ročník ZŠ), "Alkohol a kouření" (4. třída ZŠ), "Závislosti" (6. třída ZŠ); Advaita, z.ú. - "Zdravíčko!" (4. ročník ZŠ), "Děti a návykové látky" (5. třída ZŠ), "Drogy a my I" (6. třída ZŠ).	Maják o. p. s., KHS LK, Advaita, z. ú.	počet podpořených kampaní/ programů - 3 kampaní / 154 programů	
	1.2 Snížování počtu dětí a mládeže užívající pravidelně nelegální návykové látky	2023-2025	Ano	Pravidelné preventivní aktivity a programy: Maják o.p.s. - komplexní program "Jdi dál!" o návykových látkách (7. třída); Advaita, z.ú. - "Drogy a my II." (7. třída a 1. ročník SŠ).	Maják o. p. s., Advaita, z. ú.	počet podpořených projektů - 103 programů	
	1.3 Snížování počtu dětí a mládeže, kteří nadměrně užívají internet, sociální sítě a online hry	2023-2025	Ano	Pravidelné preventivní aktivity a programy: Maják o.p.s. - komplexní program "Jdi dál!" - "Bezpečně online" (5. třída), "Na netu" (8. třída), "Já a internet" (3. ročník); Advaita, z.ú. - "Na internetu jako doma" (4. třída), "Přežiješ i bez mobilu" (5. třída), "Digitální pohoda" (7. třída), "Bezpečí na netu" (6.-9.třída nebo 1. ročník SŠ).	Maják o. p. s., Advaita, z. ú.	počet podpořených projektů - 203 programů	Nástup nových technologií na trh.
2. Podpora rozvoje dostupnosti a provázanosti služeb sekundární a terciální prevence pro uživatele návykových látek na základně potřeb v území	2.1 Zvýšení dostupnosti terénních služeb pro drogově závislé na území kraje	2023-2025	Ano	Terénní program - výměnný program, poradenství, potravinový a hygienický servis.	Most k naději, z. s.	počet služeb - 1 (služba působí ve 14 městech v kraji a vyjíždí kamkoliv v kraji dle potřeby)	
	2.2 Udržení dostupnosti služby K-centra pro uživatele návykových látek v LK	2023-2025	Ano	Poradenství, potravinový, hygienický servis, kontaktní místnost, krizová intervence.	Most k naději, z. s. K-centra v LBC, JBC a České Lípě	ano/ ne - ano	Chybí K-centrum v jednom okrese, a to v Semilech.
	2.3 Podpora aktivit prevence šíření infekčních onemocnění	2023-2025	Ano	Testování OPL, na přítomnost HIV, VHC a syfilis, výměnný program, asistence léčby HCV lkm, zdravotní servis a poradenství v K-centru a terénní program, besedy pro odborníky i školy; V rámci projektu "Fixpoint" byly umístěny 2 nové nádoby pro sběr a následnou likvidaci injekčního materiálu v LBC a Doksech.	Most k naději, z. s., organizace Progressive	počet projektů/ aktivit - 666 testů OPL, 219 testů HIV, 109 testů BWR, 208 testů HCV, vydaných injekčních stříkaček 454 561, léčba lkm 22 osob, 1 829 klientů, 11 besed pro instituce, 1 projekt pro sběr a likvidaci injekčního materiálu	
3. Podpora procesu léčby a resocializace uživatelů návykových látek	3.1 Udržení stávající kvality a dostupnosti ambulantní léčby pro patologické hráče a uživatele návykových látek	2023-2025	Ano	Podpora ambulantní léčby ve všech regionech LK.	Advaita, z. ú.	ano/ ne - ano	
	3.2 Udržení kvality a dostupnosti programů léčby a následné péče pro uživatele návykových látek a patologické hráče	2023-2025	Částečně	Podpora léčby a následné péče pro uživatele návykových látek; Komunikace a spolupráce adiktologických služeb se zdravotnickými službami.	Advaita, z. ú., KNL	počet služeb - 3 (ambulantní poradenství, terapeutická komunita a následná péče)	Nedostatek psychiatrů a další následné péče pro klienty.
	3.3 Udržení kvality a dostupnosti programů poskytovaných ve věznicích LK	2023-2025	Ano	Terapeutická práce ve věznicích s osobami ohroženými závislostí.	Most k naději, z. s., Laxus z. ú.	počet programů - 2 (2 poskytovatelé - 277 klientů/ 1 105 kontaktů ve 3 věznicích)	
4. Podpora koordinace a komunikace v oblasti protidrogové politiky	4.1 Zvýšení spolupráce aktérů protidrogové politiky kraje	2023-2025	Ano	Podpora mezirezortní spolupráce na krajské a místní úrovni a spolupráce všech dotčených subjektů; Pravidelná setkání zástupců regionů na Úřadu vlády, porady s obcemi LK, zasedání Komise Rady LK pro oblast závislosti.	KÚ LK, obce LK, NNO, zdravotnická zařízení a další organizace, Komise Rady LK pro oblast závislosti	počet zasedání - podpora mezirezortní spolupráce dle potřeby v terénu, 5x/ rok porada s obcemi, setkání na Úřadu vlády 5x/ rok, zasedání Protidrogové komise RLK/Komise RLK pro oblast závislosti 3x/rok (volby)	
	4.2 Finanční participace na realizování adiktologických služeb v kraji	2023-2025	Ano	Finanční podpora aktivit z Dotačního fondu LK (odbor sociálních věcí, OZ, odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu), obce LK (finanční podpora protidrogových služeb).	KÚ LK - OZ, odbor sociálních věcí, odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu, obce LK	ano/ ne - ano	

Příklady dobré praxe

Kampaň „Společně proti kouření“:

MAJÁK o.p.s. s podporou KÚ LK letos opět realizoval kampaň „Společně proti kouření“, která probíhá pravidelně od roku 2011 a vždy reaguje na současný vývoj v oblasti závislostí. V roce 2024 se zaměřil na zvýšení informovanosti pedagogů a rodičů v oblasti současných trendů v užívání návykových látek. Jednalo se především o nikotinové sáčky, produkty s obsahem látek HHC a CBD, kratom a stimulační látky pro hráče online her. Popularita těchto produktů mezi žáky neustále roste, a proto kampaň cílí na rizika spojená s experimentováním s nimi.

Stěžejní součástí kampaně jsou brožury pro učitele a rodiče zaměřené právě na tyto fenomény, které se objevují mezi školáky. Lektori MAJÁKu o.p.s. rozdali brožury druhostupňovým učitelům a metodikům prevence na více než 35 ZŠ v LK. Brožury mají za cíl informovat a učitele a uvést je do souvislostí, s čím se dnešní mládež potýká. Brožura obsahuje přehledné a ucelené informace o nikotinových sáčkích, elektronických cigaretách, produktech obsahujících látky HHC a CBD, o kratomu a stimulačních látkách pro PC hráče. Tento přehled učitelům a rodičům může pomoci se v problematice zorientovat a upozornit je na rizika spojená s užíváním těchto látek, tzn., jaké mají účinky a co můžou uživatelům způsobit.

Během podzimu proběhlo několik seminářů pro rodiče a setkání pracovníků s dětmi a mládeží (např. pracovníci PPP). Jeden ze seminářů byl zaměřen přímo na tematiku nových návykových látek. Obsahem semináře byl popis látek, jejich účinky, rizika, marketing a prodej, legislativa i doporučení do praxe. Seminář nabídl rodičům jak potřebné informace, tak nabídku řešení v případě, že bych se jich tato problematika osobně týkala.

Fixpointy v Libereckém kraji:

Dalšího rozšíření se v uplynulém roce dočkal projekt „Fixpoint“, na kterém spolupracuje Most k naději s pražskou organizací Progressive. Pracovníci Mostu k naději instalovali do ulic měst dvě nové nádoby na likvidaci injekčního materiálu. Jednu v Mostecké ulici v LBC, další v Doksech. Fixpointy nyní obhospodařují terénní programy pro lidi ohrožené drogou v LK v LBC, JBC, Frýdlantu, České Lípě, Turnově, Semilech a Doksech, kde je pracovníci TP pravidelně vyprazdňují a zároveň motivují uživatele OPL k jejich využívání. Společně sběrem injekčního materiálu zajistili pracovníci TP v ulicích měst LK v roce 2024 celkem 3205 injekčních stříkaček.

Workshopy „Rizika pro mládež v oblasti závislostí 2024+“:

Workshopy jsou zaměřeny na interaktivní práci s mládeží a nenahrazují, pouze doplňují, programy primární prevence ve školách v LK. Při spolupráci partnerů CPIC LK, KÚLK a Krajského ředitelství policie ČR s cílovou skupinou se využívá moderní vybavení a odborné prezentace aktualit, které jsou k dispozici po celou dobu trvání interaktivního setkání. V případě nutnosti je komunikace aktérů tlumočena do cizího jazyka.

Cíl 5: Snižování zdravotních rizik ze životního a pracovního prostředí – životní prostředí

Garant:

Ing. Jana Loosová, Ph.D., ředitelka KHS LK

Spolupracující:

Ing. Jarmila Petříčková, Mgr. Jiří Šmída, Ph.D., Ing. Julie Mokrý, Ph.D. - KHS LK

Cíl:

Snižování rizik ze životního a pracovního prostředí

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Opatření	Aktivita nebo skupina aktivit	Termín	Plnění aktivity (ANO-částečně-NE)	Název aktivity a popis	Realizátor a spolupracující	Hodnocení indikátorů (indikátor a jeho hodnocení)	Úskali a rizika plnění (případně důvody neplnění)
1. Rozšíření implementace HIA v LK	1.1 Revize návodu	2023-2025	Ano	Formou e-learningu.	KHS LK, KÚ LK	ano/ ne - ano	
2. Podpora implementace GIS v oblasti ochrany veřejného zdraví a zdravotnictví	2.1 Realizace semináře na téma GIS a zdraví	2023-2025	Částečně	Oslovení přednášejících.	KHS LK, TUL, KÚ LK	počet seminářů - 0 (realizace v roce 2025)	
	2.2 Medializace článků na téma GIS a zdraví	2023-2025	Ano	Zpráva GIS a ovzduší ve městě Turnov.	KHS LK, TUL	ano/ ne - ano	
3. Podpora udržitelnosti kvality pitné vody - Identifikace pesticidních látek v rámci LK	3.1 Monitoring vybraných vodovodů	2023-2025	Ano	Měření bisfenolu A v pitné vodě. Proběhla přednáška v rámci semináře odborné veřejnosti.	KHS LK	počet vzorků - 12	
4. Implementace návodu na posuzování kvality pitné vody v LK	4.1 Schvalování provozních řádů s využitím vypracovaných návodu	2023-2025	Ano	V rámci preventivního hygienického dozoru.	KHS LK, SěVK, TUL	počet provozních řádů - 17 na veřejný vodovod a 7 na zdroj studna	
5. Vyhodnocení kvality vod ke koupání na základě rozborů v proběhlé koupací sezóně	5.1. Provádění rozborů vody ke koupání a státní zdravotních dozorů	2023-2025	Ano	V rámci SZD a na základě hodnocení zdravotních rizik.	KHS LK	počet vzorků - 190 (17 v rámci hodnocení zdravotního rizika)	
	5.2. Vytváření roční zprávy o kvalitě vody z koupací sezóny	2023-2025	Ano	Roční zpráva - "Koupací sezóna v LK 2024", zveřejněna na webovské stránce www.khslibc.cz	KHS LK	ano/ ne - ano	
6. Měření ovzduší mobilními jednotkami ve vybraných lokalitách	6.1 Měření ovzduší mobilními jednotkami ve vybrané obci	2023-2025	Ano	Proběhla tisková konference o měření provedeném v roce 2023 ve městě Turnov a bylo iniciováno měření v JBC (ovzduší + hluk) pro rok 2025.	KHS LK, KÚ LK, ORP Turnov, SZÚ, TUL	počet měření - 0	
7. Zvyšování informovanosti o rizicích odpadů ze zdravotnictví	7.1 Tvorba materiálů	2023-2025	Ano	Článek v časopise "Hygiena": Odpady ze zdravotnictví.	KHS LK, KÚ LK, SZÚ, TUL	počet materiálů - 1	
	7.2. Aktualizace a schvalování provozních řádů	2023-2025	Ano	V rámci preventivního hygienického dozoru.	KHS LK, KÚ LK	počet provozních řádů: 1 zařízení - sběr zdravotnických odpadů, předání oprávněné osobě; 520 zdravotnických zařízení a 10 zařízení sociálních služeb	

Příklad dobré praxe

Výsledky měření ovzduší mobilními systémy v Turnově:

V polovině října 2023 proběhlo v Turnově 24hodinové měření znečištění venkovního ovzduší s cílem zpřesnit existující odhady úrovně zátěže obyvatelstva a aktualizovat znalosti o vlivu existujících zdrojů znečištění ovzduší. Akci organizoval SZÚ ve spolupráci s KÚ LK, Městským úřadem Turnov a KHS LK.

Z měření ovzduší plyne jasná potřeba přechodu na novější a ekologičtější zdroje vytápění s cílem postupně snižovat emisní zatížení z lokálních topidel. V současné době je stále možné využít dotační tituly, které jsou právě zaměřené na výměny starých a neekologických technologií.

Měření ovzduší ukazuje také vyšší zatížení města v místech s tranzitní dopravou. Potvrdila se tedy nutnost řešení těchto projíždějících, především těžkých, nákladních automobilů obchvatovou komunikací, s důrazem na zapojení nově navrhované silnice do mimořádně cenného krajinného rázu údolí řeky Jizery, Turnova a Českého ráje.

Měření ovzduší v Turnově bylo v pořadí již páté měření znečištění venkovního ovzduší v rámci měst LK. Dalším městem, kde bude toto měření ovzduší probíhat v roce 2025, bude JBC. Bližší výstupy z měření lze najít v tiskové zprávě KHS LK (www.khs.cz).

Měření bisfenolu A v pitné vodě:

V novele vyhlášky č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou vodu a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů, která vstoupila v účinnost 4. 1. 2024, jsou součástí úplného rozboru také stanovení BISFENOLU A, halogenoaniontových kyselin (HHA) a látek PFAS. Tyto látky mají stanovenou limitní hodnotu (NMH), která bude platná až od 12. 1. 2026. Jedná se o transpozici směrnice evropské komise č. 2020/2184, při které mají členské státy k výše uvedenému datu přijmout opatření nezbytná k zajištění toho, aby u vody určené k lidské spotřebě byly dodrženy hodnoty ukazatelů.

Bisfenol A je organická sloučenina využívaná k výrobě plastů. Ve sledovaných ukazatelích pitných vod je kvůli skutečnosti, že se dostává do životního prostředí a nese s sebou riziko vlivu na zdraví (riziko poškození endokrinních žláz, vyšší výskyt rakoviny prostaty a prsu, zvýšení rizika obezity a diabetu 2. typu, možný rozvoj ADHD, negativní vliv na imunitní systém člověka). V LK bylo vytipováno 16 vodovodů, ve kterých by přicházela v úvahu přítomnost bisfenolu A. Výsledky všech odběrů v roce 2024 ukázaly, že tento ukazatel se nachází pod mezí detekce a v jednom případě na její hranici.

Cíl 5: Snižování zdravotních rizik ze životního a pracovního prostředí – pracovní prostředí

Garant: Ing. Jana Loosová, Ph.D., ředitelka KHS LK
Spolupracující: Ing. Kateřina Forysová, Ph.D., KHS LK
Cíl: Snižování rizik ze životního a pracovního prostředí

PRACOVNÍ PROSTŘEDÍ

Opatření	Aktivita nebo skupina aktivit	Termín	Plnění aktivity (ANO-částečně-NE)	Název aktivity a popis	Realizátor a spolupracující	Hodnocení indikátorů (indikátor a jeho hodnocení)	Úskali a rizika plnění (případně důvody neplnění)
1. Podpora zajištění zdravotní způsobilosti zaměstnanců	1.1 Kontrola zajištění pracovně lékařských služeb na pracovištích	2023-2025	Ano	V rámci SZD bylo ve 2 případech zjištěno, že PLS neměl zaměstnavatel zajištěnou vůbec, v 7 případech byla zajištěna nedostatečně).	KHS LK	počet kontrol - 458	
	1.2 Kontrola zaměstnavatelů z hlediska rizikových prací	2023-2025	Ano	V rámci SZD bylo v 21 případech zjištěno nějaké pochybení a byla uložena sankce.	KHS LK	počet kontrol - 381	
2. Zamezení uvádění biocidních přípravků bez povolení MZ na trh	2.1 Kontrola distributorů a výrobců biocidních přípravků	2023-2025	Ano	V rámci SZD byl ve 2 případech zjištěn nedostatek při uvádění biocidních přípravků na trh, distributor mimo LK, předáno místně příslušné KHS LK.	KHS LK	počet kontrol - 20	
3. Podpora snížení výskytu nemoci z povolání v LK	3.1 Předcházení výskytu nemoci z povolání na pracovišti kontrolami prováděných opatření u těch zaměstnavatelů, kde byly od roku 2018 uznány nemoci z povolání	2023-2025	Ano	V rámci SZD neprovedl v 1 případě zaměstnavatel dostatečná opatření na ochranu zdraví zaměstnanců při práci, kde byla uznána NzP, udělena sankce.	KHS LK	počet kontrol - 18	
4. Spolupráce Krajské hygienické stanice (KHS), Okresní hospodářské komory a Svazu průmyslu a dopravy za účelem edukace zaměstnavatelů v oblasti zdraví zaměstnanců při práci	4.1. Realizace vzdělávacích seminářů na aktuálním tématu v oblasti zdraví zaměstnanců při práci	2023-2025	Ano	Seminář na rizika a ochranu zdraví při práci s azbestem; Seminář zaměřen na rizika a ochranu zdraví při práci s diisokyanáty; Seminář na rizikové faktory pracovního prostředí svářečů.	KHS LK	počet seminářů - 3	

Příklad dobré praxe

Seminář na rizikové faktory pracovního prostředí svářečů:

V lednu proběhl Seminář „Rizikové faktory pracovního prostředí svářečů“. Stěžejními tématy byly kategorizace práce svářeče, rizikové faktory pracovního prostředí, minimální opatření k ochraně zdraví, zdravotní způsobilost k práci svářeče a měření rizikových faktorů.

Organizace semináře již po několikáté proběhla ve spolupráci Svazu průmyslu a dopravy ČR, Okresní hospodářské komory LBC, KNL, Spolku pro rozvoj lidských zdrojů LBC a KHS LK, která byla současně odborným garantem akce. Semináře se zúčastnili zaměstnanci a zástupci více než 20 firem z LK a Královéhradeckého kraje.

Práce svářeče je zařazena téměř vždy do rizikové kategorie 3 pro UV záření a neodstranitelné oslnění, protože již krátkodobá expozice může ohrozit zdraví svářečů. V LK je evidováno 135 provozoven, ve kterých je prováděno 236 rizikových svářečských prací, v nichž pracuje celkem 1828 zaměstnanců, včetně 23 žen. Z tohoto počtu je 1264 zaměstnanců, což představuje 69 % z nich, exponováno manganu v nadlimitních koncentracích.

Svářečské dýmy jsou rizikovým faktorem s možným fibrogenním účinkem, kdy částice pronikají hluboko do plic, vyvolávají zvýšené bujení vaziva, které významně omezuje funkční kapacitu plic. Preventivní prohlídky jsou proto zaměřené na kapacitu a funkci plic. Složení svářečských dýmů závisí na technologii svařování, svařovaném materiálu, složení tavidla i teplotách. Nejčastěji se v nich vyskytují nikl, mangan, chrom, hliník, měď, berylium a cín.

U zaměstnanců pracujících v rizikovém prostředí s výskytem manganu existuje vysoká míra rizika rozvoje neurologických onemocnění, např. rozvoj parkinsonského syndromu.

Na závěr semináře se o konkrétní zkušenosti z praxe podělili zástupci dvou firem z LK. Jejich vystoupení otevřela diskusi zejména o osobních ochranných pracovních prostředcích i organizaci pracovišť. Účastníci porovnávali kvalitu i komfort, který tyto prostředky poskytují zaměstnancům, zejména pokud jde o váhu ochranných prostředků, zachování úchopu zaměstnance, jakož i nutnost neustálé kontroly nad jejich správným používáním.

Cíl 6: Zvládání infekčních onemocnění

Garanti: MUDr. Monika Hausenblasová, ředitelka odboru protiepidemického, KHS LK

Spolupracující: MUDr. Pavla Hromádková, PLDD

Cíl: Omezení výskytu vakcínami preventabilních infekcí

Opatření	Aktivita nebo skupina aktivit	Termín	Plnění aktivity (ANO- částečně-NE)	Název aktivity a popis	Realizátor a spolupracující	Hodnocení indikátorů (indikátor a jeho hodnocení)	Úskali a rizika plnění (případně důvody neplnění)
1. Zvyšování zdravotní gramotnosti v oblasti očkování	1.1 Kontrola proočkovanosti proti spalničkám a dětské obrně u dětí v ordinacích praktických lékařů pro děti a dorost v LK	do 31.12.2022	Ano	Datové souhrny: Přehled proočkovanosti vybraných vakcín v rámci krajů v ČR (ročník narození 2010-2020). Zdroj dat: NZIP	MZ	počty kontrol proočkovanosti - došlo k celostátnímu vyhodnocení proočkovanosti na Ústavu zdravotnických informací a statistik ČR	
	1.2 Vytvoření masmediální strategie na podporu očkování na základě posouzení rizika	2023	Ano	Na podzim proběhla kampaň spolu s přednáškou pro veřejnost ve spolupráci s KÚ LK, KNL a KHS LK na podporu očkování nejen proti chřipce s názvem: "Podzim nezastavíš, chřipku ano - očkej se!"; rozhovor MUDr. Jiřího Šmída, praktického lékaře pro dospělé z Jablonce nad Nisou v rádiu mujRozhlas "Očkování od A do Z".	KHS LK, KÚ LK, KNL	počty aktivit na podporu očkování - 2	

Příklad dobré praxe

Kampaň „Podzim nezastavíš, chřipku ano – očkuj se!“:

V září se v Krajské vědecké knihovně v LBC uskutečnila zdravotně preventivní akce pro veřejnost „Podzim nezastavíš, chřipku ano – očkuj se!“. Akce se věnovala významu očkování (nejen) proti chřipce u pacientů s KVO a dalšími závažnými onemocněními.

Cílem bylo předat široké veřejnosti mimo jiné informace o tom, že u lidí s KVO a jiným onemocněním může očkování výrazně zmenšit dopady chřipky na jejich organismus a snížit úmrtnost.

V rámci akce byla připravena přednáška lékařského ředitele a lékaře kardiovaskulárního centra KNL o míře KVO v populaci LK a vlivu chřipky při KVO. Dále proběhla přednáška praktického lékaře s diskusí mimo jiné o očkovacích mýtech, přínosech očkování, druzích aktuálně dostupných látek, vhodnosti očkování s ohledem na zdravotní stav a příspěvcích z veřejného zdravotního pojištění.

V předsálí měli návštěvníci možnost nechat si od SZÚ změřit tlak a hladinu cholesterolu v krvi v návaznosti na téma KVO.

Cíl 7: Snížení výskytu neinfekčních onemocnění Akční plán: Nádorová onemocnění

Garant: MUDr. Jiří Bartoš, MBA, přednosta Komplexního onkologického centra, KNL

Spolupracující: Ing. Giljan Dobrevová, VZP

Cíl: Snížení výskytu nádorových onemocnění

Opatření	Aktivita nebo skupina aktivit	Termín	Plnění aktivity (ANO-částečně-NE)	Název aktivity a popis	Realizátor a spolupracující	Hodnocení indikátorů (indikátor a jeho hodnocení)	Úskali a rizika plnění (případně důvody neplnění)
1. Rozvíjení superspecializované a centrové péče pro onkologicky nemocné	1.1 Podpora čerpání investic do vybavení pracovišť pro onkologicky nemocné (PET/CT, brachyterapie)	2023-2025	Ne		KÚ LK, KNL	množství uvolněných prostředků - 0	Plánuje se nákup dvou lineárních urychlovačů v roce 2025
2. Podpora koordinace a komunikace v oblasti onkologické péče v LK v souladu s Organizací a hodnocením kvality onkologické péče v ČR (Věstník MZ, 13/2017)	2.1 Podpora mezioborové spolupráce	2023-2025	Ano	Díky vyšetření PET/CT se prohlubuje diagnostika; Úzká spolupráce s funkční referenční laboratoří na oddělení Patologie.	KNL a další zdravotnická zařízení LK	ano/ne - ano	
	2.2 Podpora koordinace pracovišť, která poskytují onkologickou péči	2023-2025	Ano	Projekt delegování centrové péče mimo centrum (léčba karcinomu prsu v Nemocnici JBC, p.o.).	KNL a další zdravotnická zařízení LK	ano/ne - ano	
	2.3 Realizace a naplňování "Koncepte" onkologické péče dle Věstníku MZ 13/2017	2023-2025	Ano	Delegace dispenzarizované péče na PL.	KNL	ano/ne - ano	
	2.4. Posilování role krajského odborníka v oboru onkologie	2023-2025	Ano	Delegování péče na lékaře mimo KNL (ambulance v České Lípě, stacionář a ambulance v JBC), konziliární činnost nadregionálně.	KNL	ano/ne - ano	
	2.5. Podpora činnosti Regionální onkologické skupiny	2023-2025	Ano	Prohlubování spolupráce s Nemocnicí JBC, p.o.	KNL a další zdravotnická zařízení LK	počet zasedání - 1/týdně	
3. Zajištění rozvoje paliativní péče	3.1 Podpora spolupráce v oblasti paliativní péče (např. Hospic sv. Zdislavy, o.p.s.)	2023-2025	Ano	Personální spolupráce (lékaři a nově i "mladí lékaři" slouží v KNL i Hospici sv. Zdislavy, o.p.s.); KÚ LK finančně podpořil provoz Hospicu sv. Zdislavy. V KNL se otevřela ambulance paliativní péče.	KÚ LK, KNL, Hospic sv. Zdislavy, o.p.s.	počet spolupracujících organizací - 2	
4. Zvyšování podvědomí o individuální odpovědnosti za vlastní zdraví	4.1 Podpora preventivních programů, screeningových vyšetření, Informační kampaň	2023-2025	Ano	Při KNL je otevřena ambulance onkologické prevence s kapacitou 2 pacienti týdně. Je určena pro asymptomatické pacienty, kteří chtějí preventivně zkontrolovat svůj zdravotní stav; KÚ LK pořádal den zdraví "HRAVĚ jak žít ZDRAVĚ" v Novém Boru - stanoviště Ligy proti rakovině Praha a stanoviště SZÚ "Saháš si na ně? Dobře děláš!"; Zdravotně osvětová akce OZ KÚ LK v návaznosti na každoroční charitativní akci Movember pod názvem "Movember 2024 - listopad s knírkem"; Akce "Prevence melanomu" zaměřená na zdraví zaměstnanců KHS LK.	KÚ LK, KNL a další nemocnice v LK, neziskové a jiné organizace	počet podpořených programů/kampaní - 5	Ambulance onkologické prevence není udržitelná personálně, ani nedostatečným množstvím zájemců. Její provoz je od ledna 2025 přerušen

Příklady dobré praxe

Symposium „70 let onkologie v Liberci“:

V červnu loňského roku proběhlo v Oblastní galerii LBC symposium pod záštitou hejtmana LK, radního pro zdravotnictví, a generálního ředitele KNL k příležitosti oslavy 70 let onkologie v LBC. Liberecká onkologie patří v ČR k jedné z nejtradičnějších onkologických pracovišť, léčba pacientů probíhala již dříve než před 70 lety. Přednášky byly věnované historii i budoucnosti onkologie, dále významu patologie, bez které by se onkologie neobešla a novinkám a trendům v současné léčbě. Jedním z témat byla také revoluce v systémové léčbě karcinomu plic. Nedílnou součástí bylo téma paliativní péče.

Akce „Prevence melanomu“:

Akce zaměřená na zdraví zaměstnanců KHS LK byla věnována prevenci melanomu, nejzávažnějšímu typu rakoviny kůže a jednomu z nejrozšířenějších typů rakoviny vůbec. Proběhla přednáška s kožní lékařkou, na které se zaměstnanci dozvěděli například o možných způsobech vyšetření, jak pečovat o pokožku, a o rozdílech mezi zdravým a problémovým znaménkem. Dále měli zaměstnanci možnost konzultace s paní doktorkou a nechat si vyšetřit podezřelé znaménko dermatoskopem. V případě, že paní doktorka vyhodnotila znaménko jako rizikové, domluvila návštěvu kvůli odstranění a následné histologické vyšetření.

Akce „Movember 2024 – Listopad s knírkem“:

LK v listopadu navázal na každoroční charitativní akci Movember, který se věnuje mužskému zdraví a upozorňuje především na prevenci rakoviny prostaty a varlat (na jedny z nejčastějších nádorových onemocnění v mužské populaci).

Cílem akce bylo upozornit na preventivní vyšetření a zásady samovyšetření. Jejím symbolem bývá knír, který si v tomto období nechává řada mužů narůst jako připomenutí kampaně.

Při této příležitosti přichystal OZ KÚ LK pro zaměstnance a veřejnost ve vestibulu úřadu plakáty a záložky s informacemi k rakovině varlat, její prevenci a k technice samovyšetření. Ve spolupráci s praktickým lékařem, urologem a onkologem vznikl dále článek s informacemi k problematice rakoviny prostaty, který seznámil čtenáře s prevencí onemocnění z pohledu lékařů. Na různých místech úřadu byly nachystány také letáky turnovské nemocnice, která již několik let pravidelně nabízí v listopadu možnost nechat si provést vyšetření prostaty z krevního vzorku. Na tuto možnost LK také upozorňoval.

Cíl 7: Snížení výskytu neinfekčních onemocnění
Akční plán: Diabetes mellitus

Garant: MUDr. Jindra Vejrychová, vedoucí Diabetologického centra, KNL

Spolupracující: Ing. Giljan Dobrevová, VZP

Cíl: Snížení výskytu Diabetes mellitus a jeho komplikací

Opatření	Aktivita nebo skupina aktivit	Termín	Plnění aktivity (ANO- částečně-NE)	Název aktivity a popis	Realizátor a spolupracující	Hodnocení indikátorů (indikátor a jeho hodnocení)	Úskali a rizika plnění (případně důvody neplnění)
1. Budování individuální odpovědnosti za vlastní zdraví	1.1 Podpora obecné změny životního stylu - správné výživy, dostatek pohybu	2023-2025	Ano	Den zdraví "HRAVĚ jak žít ZDRAVĚ" Novém Boru - stanoviště "Zdravý v pohybu - pohyb ve zdraví" TUL.	KÚ LK, TUL	počet podpořených aktivit/ kampaní - 1	
	1.2 Podpora motivace ke změně životního stylu - příklady tzv. Dobré praxe	2023-2025	Ano	Motivace pacientů v rámci kontrol v diabetologické poradně KNL.	KNL	počet podpořených aktivit/ kampaní - v rámci pravidelných kontrol v poradně	
2. Zajištění specializované péče o diabetiky	2.1 Podpora postupného snižování výskytu komplikací diabetu (včetně včasné diagnostiky)	2023-2025	Ano	Od listopadu 2023 provádí Diabetologické centrum v KNL vyšetření funduskamerou pro pacienty z diaporaden i od PL. Tím se snaží zajistit včasnou diagnostiku diabetické retinopatie.	KNL	počet podpořených aktivit/ kampaní - 1	
	2.2 Podpora snížení počtu diabetiků 2. typu (např. edukaci pacientů, vzděláváním diabetologů či praktických lékařů)	2023-2025	Ano	Proběhl seminář pro PL, který byl zaměřen na Komplexní léčbu GLP- 1 RA - informace o léku Rybelsus; Dále proběhl seminář o moderní léčbě pro pacienty s diabetem I. typu; Spolupráce KÚ LK - OZ s KNL na aktualizaci letáku k prevenci diabetu II. typu; Rozhovor MUDr. Jindry Vejrychové, primárky Diabetologického oddělení KNL v rádiu mujRozhlas k obezitě, diabetu 2. typu, jeho prevenci a léčbě.	KNL	počet podpořených aktivit/ kampaní - 4	
	2.3 Podpora vzniku dostatečné sítě diabetologických center, podpora mezioborové spolupráce	2023-2025	Ano	Diabetologické centrum KNL se zaměřilo na spolupráci s PL a dále i s diaporadnami včetně JBC.	KNL	počet center/ aktivit/ kampaní - soustavná spolupráce PL a diabetologů v kraji	

Příklad dobré praxe

Seminář „Komplexní léčba GLP-1 RA“:

V listopadu 2024 uspořádalo Diabetologické centrum společně s firmou NovoNordisk seminář pro PL s dalšími informacemi o tom, že léčba diabetu moderními antidiabetiky příznivě ovlivňuje i rozvoj aterosklerózy či steatofibrózy jater. Pacientům s diabetem mellitus 2. typu je prováděno v rámci péče KNL vyšetření očního pozadí funduskamerou a vyšetření jater pomocí elastografie. To umožňuje včasné odhalení případného poškození jater, které je dlouho asymptomatické a v pokročilých stádiích již velmi obtížně léčitelné.

Přednášky pro pacienty s Diabetes mellitus I. typu:

Na konci listopadu 2024 proběhly přednášky pro pacienty s diabetes mellitus I. typu v přednáškovém sále KNL. Část přednášek se ujaly firmy, které distribuují v ČR inzulinové pumpy s hybridními smyčkami. Tato zařízení jsou schopna reagovat na aktuální vývoj glykémie pacienta a ubíráním nebo přidáváním inzulínu mu ji pomáhají stabilizovat. Akce se zúčastnili i pacienti z diabetologické poradny KNL, kteří se podělili o své zkušenosti s léčbou novými technologiemi s dalšími možnými zájemci z řad diabetiků 1. typu. Díky tomuto setkání přibýlo několik nových pacientů do poradny KNL, kteří jsou nakloněni zkusit pumpu s hybridní smyčkou.

Díky vysokému zájmu se bude v roce 2025 tato akce opakovat.

Cíl 7: Snížení výskytu neinfekčních onemocnění
Akční plán: Orální zdraví

Garant: MUDr. Radomír Sekvard, stomatolog
Spolupracující: Ing. Giljan Dobrevová, VZP
Cíl: Zlepšení orálního zdraví

Opatření	Aktivita nebo skupina aktivit	Termín	Plnění aktivity (ANO- částečně-NE)	Název aktivity a popis	Realizátor a spolupracující	Hodnocení indikátorů (indikátor a jeho hodnocení)	Úskali a rizika plnění (případně důvody neplnění)
1. Podpora primárně preventivních programů pro děti a dospělé v oblasti orálního zdraví	1.1 Udržení stávající dostupnosti financování aktivit z Dotačního fondu LK - oblast podpory Zdravotnictví	2023-2025	Ano	Finanční podpora projektů z Dotačního fondu LK - 2024 (www.kraj-lbc.cz).	KÚ LK - OZ, ve spolupráci s žadateli	počet podpořených projektů - 1	Počet podpořených projektů se odvíjí od počtu podaných žádostí
	1.2 Realizace programu k prevenci orálního zdraví u dětí	2023-2025	Ano	Program "Zdravý zoubek" proběhl v MŠ Listech - Vratislavice, ZŠ Mozartova - JBC, MŠ Srdíčko, MŠ Kyticka, MŠ Mníšek, MŠ Jablůňka; Program Zdravý zoubek v LK proběhl v MŠ Severní a u Bílého králíka v České Lipě.	Zdravý zoubek, z. s., KÚ LK - OZ	počet školek, ve kterých se projekt uskutečnil - 8	
	1.3 Podpora programů k zubní problematice	2023-2025	Ano	Den zdraví "HRAVĚ jak žít ZDRAVĚ" Novém Boru - stanoviště "Zdravý zoubek".	KÚ LK, Zdravý zoubek, z. s.	počet aktivit - 1	
2. Aktualizace materiálu na zvýšení gramotnosti v oblasti orální péče	2.1 Aktualizace letáku "Zdravé zuby"	2023-2025	Částečně	V procesu přípravy je aktualizace letáku LK "Zdravé Zuby".	KÚ LK, KHS LK	ano/ ne - ano	

Příklad dobré praxe

Program „Zdravý zoubek v Libereckém kraji II“:

Program se již druhým rokem zaměřil na prevenci zubního kazu u dětí v předškolním věku. O zdravém chrupu dětí a mládeže rozhoduje to, jestli jsou účinná primárně preventivní opatření – návyky a techniky převzaté především z rodiny a pak také v kolektivních předškolních zařízeních a stomatologických zařízeních. Účelem je tedy prostřednictvím projektu pozitivně ovlivnit zdravý vývoj zubů u předškoláků a snížit kazivost.

V rámci programu spolupracuje LK se Střední zdravotnickou školou a Vyšší odbornou školou zdravotnickou a v LBC. K předání teoretických a praktických dovedností dochází ve vybrané MŠ prostřednictvím čtyř seminářů – dvakrát pro paní učitelky, studentky posledního ročníku pak pracují s dětmi a jeden seminář je věnován edukaci rodičů.

V roce 2024 pokračoval program v MŠ Severní a MŠ U Bílého králíka v České Lípě.

Cíl 7: Snížení výskytu neinfekčních onemocnění

Akční plán: Kardiovaskulární onemocnění

Garant: doc. MUDr. Tomáš Roubíček, Ph.D. FESC, lékařský ředitel, lékař kardiovaskulárního centra, KNL

Spolupracující: Ing. Giljan Dobrevová, VZP

Cíl: Snížení výskytu kardiovaskulárních chorob

Opatření	Aktivita nebo skupina aktivit	Termín	Plnění aktivity (ANO-částečně-NE)	Název aktivity a popis	Realizátor a spolupracující	Hodnocení indikátorů (indikátor a jeho hodnocení)	Úskali a rizika plnění (případně důvody neplnění)
1. Podpora superspecializované a centrové péče pro kardiologicky nemocné	1.1 Podpora čerpání investic do vybavení pracovišť pro kardiologicky nemocné	2023-2025	Ano	LK se podílí podstatným dílem na podpoře stavby Centra urgentní medicíny, kde bude postavena i významná část kardiocentra s přímou návazností na urgentní příjem. To povede k lepšímu a rychlejšímu ošetření kardiologických pacientů.	KÚ LK, KNL	ano/ ne - ano	
	1.2 Podpora specializované péče pro nemocné s hypertenzí, provázání kardiologické péče s péčí o zásadní komorbiditidy	2023-2025	Ano	KÚ LK finančně podpořil dny urgentní medicíny v květnu 2024, kde byla diskutována urgentní péče a spolupráce zdravotnické záchranné služby LK a ZZ včetně KNL. V rámci přednášek se celý jeden blok týkal i péče o kardiologické pacienty.	KÚ LK, KNL, VZP	ano/ ne - ano	
2. Zvyšování individuální odpovědnosti za vlastní zdraví	2.1 Podpora preventivních programů a screeningových vyšetření	2023-2025	Ano	Den zdraví HRAVĚ jak žít ZDRAVĚ v Novém Boru - stanoviště TUL "Zdraví v pohybu - pohyb ve zdraví".	KÚ LK, KNL, SZÚ, KHS LK, město Nový Bor	počet podpořených aktivit/vyšetření - 1	
	2.2 Podpora subjektů, které pořádají osvětové aktivity a programy	2023-2025	Ano	„Světový den srdce – vše o srdci, záchraně života, použití AED a péče o naše nejbližší“ (Společenský dům JILM a obchodní centrum Forum LBC); Výstava "Srdceční záležitosti" (vestibul KÚ LK, Centrum Babylon v LBC, M.M.N., a.s. v Jilemnici, Nemocnice v JBC, p.o.); Kampaň spolu s přednáškou pro veřejnost ve spolupráci s KÚ LK, KNL a KHS LK na podporu očkování nejen proti chřipce s názvem: "Podzim nezastavíš, chřipku ano - očkuj se!"; Rozhovor doc. MUDr. Tomáše Roubíčka Ph.D. FESC, lékařského ředitele a lékaře kardiovaskulárního centra KNL, v rádiu mujRozhlas "Srdce v kondici".	KÚ LK, KNL, KHS LK, M.M.N., a.s.	počet podpořených subjektů - 8	
3. Zajištění regionální dostupnosti specializované ambulantní péče,	3.1 Podpora koordinace a komunikace v oblasti kardiologických pracovišť v LK, podpora mezioborové spolupráce, zajištění dlouhodobé dostupnosti kardiologických služeb.	2023-2025	Ano	Spolupráce na vytvoření Strategie LK v oblasti zdravotnictví 2024+ a naplnění cílů v oblasti kardiologických služeb.	KÚ LK, KNL páteřní nemocnice LK, VZP	ano/ ne - ano	

Příklad dobré praxe

„Světový den srdce – vše o srdci, záchraně života, použití AED a péče o naše nejbližší“:

Osvětová zdravotní akce určená pro širokou veřejnost se již pátým rokem zaměřila na prevenci KVO, záchraně života a poukazovala na skutečnost, že chorobám srdce lze předejít. Akce se uskutečnila v září ve Společenském domě JILM a v obchodním centru Forum v LBC.

„Srdeční záležitosti“:

Na celkem dvanácti velkoformátových fotografiích zachytil český fotograf Stanislav Milata tváře a osudy známých i neznámých lidí, kteří do toho, co dělají, dávají své srdce, a pro které se LK stal jejich srdeční záležitostí. Expozice byla realizována ve vestibulu KÚ LK, v Centru Babylon v LBC, v MMN, a.s. v Jilemnici a v Nemocnici v JBC, p.o. Výstava je dlouhodobě hlavním pilířem významné osvětové zdravotní akce „Světový den srdce“. Expozice je poděkováním všem lékařům a záchranářům, se kterými výstava každoročně vzniká.

Cíl 8: Zdraví, důležité hledisko v činnosti všech resortů

Akční plán: Posílení role veřejné správy v oblasti zdraví, přizvání další složky společnosti, sociální skupiny, jednotlivce k řízení rozhodování

Garant: Ing. Jana Loosová, Ph.D., ředitelka KHS LK

Spolupracující: Ing. Nela Jágrová – KHS LK, Ivana Hujerová – KÚ LK

Cíl: Posílení role veřejné správy v oblasti zdraví, přizvání další složky společnosti, sociální skupiny, jednotlivce k řízení a rozhodování

Opatření	Aktivita nebo skupina aktivit	Termín	Plnění aktivity (ANO-částečně-NE)	Název aktivity a popis	Realizátor a spolupracující	Hodnocení indikátorů (indikátor a jeho hodnocení)	Úskali a rizika plnění (případně důvody neplnění)
1. Podpora komunitních programů zaměřených na zlepšování zdravotního stavu populace a odstraňování nerovnosti ve zdraví	1.1 Podpora projektu Zdravé město v LK	2023-2025	Ano	Metodická podpora a poradenství; Dotační podpora z programu 2.6 odboru regionálního rozvoje a evropských projektů na podporu MA21; Spolupráce v rámci školy zdravých měst a pracovní skupiny pro program Zdravý LK a místní Agendy 21.	KÚ LK - OZ, odbor regionálního rozvoje a evropských projektů, KHS LK, SZÚ, města a obce LK	počet Zdravých měst a obcí v LK - 6 (LBC, Turnov, Lomnice nad Popelkou, Rokytnice nad Jizerou, Nový Bor (statut pozorovatel) Jilemnice)	
	1.2 Podpora projektu Zdravý kraj v LK	2023-2025	Ano	OZ: Den zdraví "HRAVĚ jak žít ZDRAVĚ" v Novém Boru; Program "Pojďme žít zdravě" - "Krajská šlapka 2024"; "AED a první pomoc", "Movember 2024 - listopad s knirkem"; Kampaň k očkování "Podzim nezastavíš, chřipku ano - očkuj se!"; Odbor regionálního rozvoje a evropských projektů: "Den dobrovolnictví" (zaměstnanci KÚ LK se zapojili v rámci "Dobrovolnictví ve veřejné správě" v Jedličkově ústavu, p.o.); "Den pro dobrovolnictví" (pro veřejnost v rámci kampaně "Hledáme tebe"); "Podpora rozvoje sociální ekonomiky a sociálního podnikání v LK" (SELiK) – podpora zaměstnanosti znevýhodněných skupin.	KÚ LK - OZ, odbor regionálního rozvoje a evropských projektů, SZÚ, ORP Nový Bor	počet podpořených aktivit/ projektů - 8	
	1.3 Podpora projektu Zdravá škola v LK	2023-2025	Ano	Projekt "Škola podporující zdraví"; Prostřednictvím projektu "LK Sobě" navazuje KÚ LK na celostátní aktivity související s přípravou elektronického tržiště „Regionální potraviny do škol“ pro LK (v rámci projektu "Zdravá škola").	KÚ LK - OZ, odbor školství mládeže, tělovýchovy a sportu, ORREP, KHS LK, SZÚ, školy v LK	počet Zdravých škol v LK celkem - 4 MŠ, 2 ZŠ	
	1.4 Podpora projektu Zdravý podnik v LK	2023-2025	Ano	Projekt "Podnik podporující zdraví".	KÚ LK, KHS LK, SZÚ, podniky v LK	počet Zdravých podniků v LK - celkem - 5	Administrativně nejde o náročný projekt, ale firmy nejsou motivované se zapojit.
	1.5 Podpora projektu Zdravá nemocnice v LK	2023-2025	Ne	Program HPH ("Health Promoting hospital - Nemocnice a zdravotnická zařízení podporující zdraví") v ČR.	KÚ LK - OZ, KHS LK, SZÚ, nemocnice v LK	počet Zdravých nemocnic v LK - 0	V ČR je zapojeno 11 nemocnic, bohužel žádná nemocnice v LK neprojevila zájem.
	1.6 Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením	2019-2025	Ne	Nahrazeno projektem "Podpora zdraví v rodinách".	KÚ LK - OZ, SZÚ, KHS LK	počet podpořených aktivit/projektů - 0	"Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/ 0009439, OPZ ESF, byl realizován v letech 2018-2022"
	1.7 Podpora projektů s přínosem ke zdravému životnímu stylu	2023-2025	Ano	OZ: Den zdraví "HRAVĚ jak žít ZDRAVĚ" v Novém Boru; Program "Pojďme žít zdravě" - "Krajská šlapka 2024"; "AED a první pomoc"; "Movember 2024 - Listopad s knirkem"; Kampaň SZÚ: "Prevence je zábavnější než demence".	KÚ LK - OZ, SZÚ, KHS LK, ORP Nový Bor	počet podpořených aktivit/projektů - 5	

Příklad dobré praxe

Den zdraví – „HRAVĚ jak žít ZDRAVĚ“:

Akce OZ, KÚ LK, svým účelem navazuje na cíle strategického dokumentu LK – Zdravotní politiku a dále na program Zdravý Liberecký kraj. Obsahem reaguje den zdraví na potřebu zvýšit zdravotní gramotnost obyvatel LK a zvýšit jejich povědomí o způsobech prevence, kterými mohou sami pečovat o své zdraví. Cílem akce je na různých místech LK předat informace z různých oblastí zdraví na jednotlivých stanovištích návštěvníkům hravou, interaktivní a zajímavou formou. V roce 2024 se akce konala v Novém Boru:

Přehled stanovišť:

„Neboj se pomoci“ – ukázka zásad poskytování první pomoci (SZŠ a SOŠ Česká Lípa, p.o.).

„Zdravý zoubek“ – o prevenci zubního kazu, ukázka správné techniky čištění zubů (SZŠ a VOŠ zdravotnická Liberec).

„Tlak a cholesterol pod kontrolou“ – tipy, jak správně měřit krevní tlak v domácích podmínkách, měření cholesterolu (SZÚ Praha, pracoviště LBC).

„Zdraví v pohybu – pohyb ve zdraví“ – měření síly stisku ruky, množství tuku a svalstva, měření klidové srdeční frekvence (KTVS TUL).

„Zdravé vaření“ – tipy na zdravé a chutné stravování, ochutnávka zdravých jídel (výživová poradkyně Libuše Davidová, Zdravá porce).

„STK pro chlapy“ – prevence onkologických onemocnění, praktická ukázka samovyšetření (nezisková organizace Dialog Jessenius o.p.s.).

„Ruce na prsa“ – informace o důležitosti prevence rakoviny prsu a o správném způsobu samovyšetření (nezisková organizace Dialog Jessenius o.p.s.).

„Liga proti rakovině“ – výstava o zdravém životním stylu s kvízy a odměnami pro úspěšné luštitelé (nezisková organizace Liga proti rakovině Praha).

„Prevence ploché nohy“ – informace věnované péči o chodidla, možnost vyzkoušet si masážní podložku (Kateřina Adámková, Forestones, Česká Kamenice).

„Nordic walking“ – instruktáž správné chůze s turistickými holemi, pro zájemce krátká procházka po okolí (občanské sdružení Svaz postižených civilizačními chorobami Nový Bor).

KHS LK je „Podnik podporující zdraví“:

Projekt organizuje SZÚ pod záštitou MZ a účastnit se jej mohou malé, střední i velké podniky. Význam pracovního prostředí jako determinantu ovlivňujícího zdraví je neoddiskutovatelný. Záměrem projektu je proto motivovat podniky k podpoře zdraví svých zaměstnanců a ocenit ty, které o ně takto pečují.

SZÚ vyhlašoval v roce 2024 již 20. ročník projektu a slavnostní ocenění v kategorii malé a střední podniky převzala z rukou hlavní hygieničky také ředitelka KHS LK, Jana Loosová. Oceněním „Podnik podporující zdraví“ se může KHS LK prokazovat následující 3 roky. Dle paní ředitelky získáním ocenění snahy nekončí, naopak jej vnímá jako motivaci k zamyšlení se a k diskusi nad aktivitami pro každý další rok. KHS LK si klade za cíl mimo jiné pořádat pro své zaměstnance zajímavé aktivity, které pro ně budou prakticky využitelné v každodenním životě a zdravotně přínosné. Dalším nově oceněným podnikem v LK za rok 2024 je také firma PEKM Kabeltechnik s.r.o., Stráž nad Nisou. V minulosti byly v LK oceněny tyto podniky: Adient Czech Republic, k.s. odštěpný závod Česká Lípa (Johnson Controls Auto. součástky a.s.), EUROVIA Kamenolomy, a.s. (Tarmac CZ a.s.), DENSO Manufacturing Czech s.r.o, Tenneco CA Czech Republic.

Cíl 8: Zdraví, důležité hledisko v činnosti všech resortů
Akční plán: Monitoring zdravotního stavu a determinant zdraví

Garant: Ing. Jana Loosová, Ph.D., ředitelka KHS LK; MUDr. Jana Pilnáčková, ředitelka sekce ochrany a podpory veřejného zdraví, KHS LK

Spolupracující: Ing. Nela Jágrová – KHS LK, Ing. Giljan Dobrevová – VZP

Cíl: Vytvoření udržitelného systému pravidelného hodnocení zdravotního stavu obyvatelstva v regionu

Opatření	Aktivita nebo skupina aktivit	Termín	Plnění aktivity (ANO- částečně-NE)	Název aktivity a popis	Realizátor a spolupracující	Hodnocení indikátorů (indikátor a jeho hodnocení)	Úskali a rizika plnění (případně důvody neplnění)
1. Spolupráce se správními úřady, orgány samosprávy na plnění úkolů dané zákonem 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví (§ 82 písm.u)	1.1 Provést minimálně jednou za 5 let hodnocení zdravotního stavu obyvatelstva příslušného regionu z hlediska všech aspektů ovlivňujících zdravotní stav obyvatelstva a navrhnout k tomu priority k řešení problémů a zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva příslušného regionu	2023-2025	Částečně	Průběžné aktualizace akčních plánů Zdravotní politiky LK při individuálních schůzkách gestorů.	KÚ LK - OZ, KHS LK	počet vydaných hodnocení zdravotního stavu- 0	Poslední Zpráva o zdraví v LK byla vydána v roce 2022. Další bude vydána v roce 2025.
	1.2 Vydání komplexní Zprávy o zdraví 2025	2025	Ne		KÚ LK - OZ, KHS LK	ano/ ne - ne	Bude plněno v roce 2025.
2. Rozvoj ukazatelů zdravotního stavu a jeho determinant	2.1 Podpora projektů zaměřených na sběr dat (například EHES/EHIS)	2023-2025	Ne		KHS LK, SZÚ	počet podpořených projektů - 0	Na státní úrovni se neprováděl.

Cíl 8: Zdraví, důležité hledisko v činnosti všech resortů
Akční plán: Zdravotní gramotnost

Garant: Daniela Jansíková, SZÚ Praha, dislokované pracoviště v LBC
Spolupracující: Ing. Nela Jágrová – KHS LK, Ing. Giljan Dobrevová - VZP
Cíl: Zdravotní gramotnost - přehled aktivit

Opatření	Aktivita nebo skupina aktivit	Termín	Plnění aktivity (ANO- částečně-NE)	Název aktivity a popis	Realizátor a spolupracující	Hodnocení indikátorů (indikátor a jeho hodnocení)	Úskali a rizika plnění (případně důvody neplnění)
1. Zvýšit zdravotní gramotnost skrze aktivity pořádanými SZÚ	1.1 Akce na podporu zdravotní gramotnosti ve školách	2023-2025	Ano	Dentální hygiena - loutkové divadlo - Centrum zdravotní a sociální péče, LBC; Preventivní program "Dej si taky, díky nechci" k prevenci užívání tabáku (ZŠ Jestřebí, ZŠ Teplice, ZŠ Rychnov u JBC); "Hygiena rukou" - Centrum zdravotní a sociální péče, LBC; Zapojení 3 ZŠ do preventivního programu "Škola bez nikotinu" (projekt WHO).	SZÚ	počet pořádaných aktivit - 7	
	1.2 Akce na podporu zdravotní gramotnosti ve firmách	2023-2025	Ano	Den zdraví na KHS LK - vyšetření na přístroji InBody, vyšetření hladiny cholesterolu, měření kravního tlaku, síly stisku ruky a konzultace naměřených hodnot.	SZÚ	počet pořádaných aktivit - 1	
	1.3 Organizace akcí na podporu zdravotní gramotnosti pro širokou veřejnost	2023-2025	Ano	Onkologická prevence a nácvik samovyšetření na dni zdraví v Turnově; Prevence kouření s interaktivní výstavou na TUL; Den zdraví "HRAVĚ jak žít ZDRAVĚ" v Novém Boru - stanoviště "Tlak a cholesterol pod kontrolou"; Stanoviště zaměřené na benefity pohybu na "Sportovním veletrhu v LBC"; Stanoviště s měřením cholesterolu a krevního tlaku na akci "Podzim nezastavíš, chřipku ano - očkuj se!" v Krajské vědecké knihovně v LBC, p. o.; Interaktivní výstava "Prevence je zábavnější než demence" v MMN, a.s. – v Jilemnici a Semilech, KHS LK.	KÚ LK, ORP Nový Bor, TUL, SZÚ a další organizace	počet pořádaných aktivit - 8	

Příklad dobré praxe

Preventivní program „Samovyšetřování prsou a varlat“:

V květnu se SZÚ zapojil do akce města Turnov, která navazovala na putovní den zdraví HRAVĚ jak žít ZDRAVĚ LK, která se v Turnově uskutečnila v roce 2023. SZÚ připravil pro návštěvníky preventivní program zaměřený na samovyšetření prsou a varlat. V rámci tréninku této onkologické prevence se účastníci mohli na 3D modelech naučit, jak samovyšetření správně provést, jak často jej provádět a při jakých anomáliích by měly navštívit lékaře.

Den zdraví na Krajské hygienické stanici Libereckého kraje:

Den zdraví na KHS LK probíhá jednou ročně a je určen pro její zaměstnance. Jeho cílem je zjistit aktuální vybrané parametry fyzické kondice a naznačit možné cesty k jejímu eventuálnímu zlepšení. Vzhledem k opakovanému průběhu je možnost meziročního srovnání.

Měření antropometrických ukazatelů probíhá na přístroji InBody – měřena bývá celková hmotnost, množství tekutiny a míra hydratace, množství minerálních látek, svalové tkáně, tuku v těle, viscerálního tuku, BMI index, WHR index (poměr obvodu pasu a boků), bazální metabolismus aj.

2 SEZNAM ZKRATEK

ADHD	Attention-deficit/Hyperactivity disorder – porucha pozornosti s hyperaktivitou
AED	Automatizovaný externí defibrilátor
BESIP	Bezpečnost silničního provozu
BP	Bakalářská práce
BWR	Bordetova-Wassermannova reakce (test na syfilis)
CDZ	Centrum duševního zdraví
CUM	Centrum urgentní medicíny
CPIC	Centrum pro integraci cizinců
DDH	Dětské dopravní hřiště
DP	Diplomová práce
DSMC	Dopravní soutěž mladých cyklistů
EHES/EHIS	European Health Examination Survey/ European Health Interview Survey
GIS	Geografický informační systém
HCV	Virus Hepatitidy C
HIA	Health Impact Assessment (hodnocení vlivů na veřejné zdraví)
HIV	Human Immunodeficiency Virus (vir selhání lidské imunity)
IROP	Integrovaný regionální operační program
JBC	Jablonec nad Nisou
KHS LK	Krajská hygienická stanice Libereckého kraje
KNL	Krajská nemocnice Liberec
KKSZD	Krajská koordinační skupina pro duševní zdraví
KTVS	Katedra tělesné výchovy a sportu FP
KÚ LK	Krajský úřad Libereckého kraje
KVO	Kardiovaskulární onemocnění
LBC	Liberec
LCA	Life Cycle Assessment (posuzování životního cyklu)
LDR	Letní dětská rekreace
LK	Liberecký kraj
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
NMH	Nadlimitní hodnota
NzP	Nemoci z povolání
NZIP	Národní zdravotnický informační portál
NNO	Nestátní nezisková organizace
ND	Nutriční doporučení
OOVZ	Orgán ochrany veřejného zdraví
OPL	Omamné a psychotropní látky
ORP	Obecní úřady obcí s rozšířenou působností
OSV	Odbor sociálních věcí
OZ	Odbor zdravotnictví

PET/CT	Pozitronová emisní tomografie/počítačová tomografie
PFAS	Perfluorované a polyfluorované alkylové látky
PL	Praktický lékař
PLS	Pracovně lékařské služby
PLDD	Praktický lékař pro děti a dorost
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
RLK	Rada Libereckého kraje
RVKPP	Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky
SčVK	Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.
SMI	Multidisciplinární péče o osoby s vážnými duševními chorobami
STK	Stanice technické kontroly
SOŠ	Střední odborná škola
SZD	Státní zdravotní dozor
SZŠ	Střední zdravotní škola
SZÚ	Státní zdravotní ústav
ŠJ	Školní jídelna
TACR	Technologická agentura ČR
TUL	Technická univerzita v Liberci
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
VHC	Virus Hepatitidy C
VZP	Všeobecná zdravotní pojišťovna
VZ	Vzdělávací zpráva
ZA	Zotavovací akce
ZŠ	Základní škola
ZŠJ	Zdravá školní jídelna
ZZ	Zdravotnické zařízení
ZZS	Zdravotnická záchranná služba